

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia Poporului“, Sibiu.

Foaie politică.

Apare în fiecare Duminică.

INSERATE:

să primesc la **biroul administrației**, (str. Măcelarilor nr. 12).
Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-ora 12 bani a treia-ora 10 bani.

In Austria și la noi.

Ungaria și Austria, deși în trebile din lăuntru sunt state neatârinate, au strins legături între olaltă. Acesta e lucru cunoscut și netăgăduit. În urma acestor legături și afaceri comune, aceste două părți înfruntă împreună una asupra celeilalte, mai cu samă în ce privește viața de stat. Nu să poate închipui d. e. ca unul din aceste state să fie constituțional, cu reprezentare parlamentară și celalalt monarchie absolutistă, fără parlament. Dovadă e, că atunci, când s'a creat dualismul și s'a dat Ungariei constituția de azi, bărbații politici ungari au pretins, ca Austria să fie și ea stat constituțional.

Acum am ajuns la un alt stadiu al evoluției (desvoltării) vieții de stat. E vorba ca să se admită a lua parte la trebile statului masse mai mari ale cetățenilor, după cum o recere aceasta spiritul timpului și cum s'a și făcut în statele înaintate în cultură. Aceasta e chestia *votului universal*, despre care să serie și să vorbește atât de mult.

În Austria, cum știm, s'a introdus de curând legea votului universal. Parlamentul de acum e ales și alcătuit pe baza acestei legi. Partidele de mai înainte ale parlamentelor austriace purtau o luptă înverșunată între ele, pe tema drepturilor naționale și de limbă. Stăteau în frecări și luptă continuă Germanii cu Slavii, aceștia din urmă în frunte cu Cehii. Prin aceste lupte să împedea adeseori lucrarea regulată a parlamentului. Aici era patria clasică a obstrucției (a împedecării desbaterilor). În parlamentul de acum partidele vechi au eșit decimate, imputinate. Să spera deci dela noul parlament o lucrare mai rodnică pentru binele popoarelor, dar aceasta speranță abia de aci înainte să va implini. Săptămânile trecute Slavii au aranjat de nou o obstrucție. A fost poate cea din urmă obstrucție în stil mare în parlamentul austriac. Guvernul a cerut indemnitate de budget pe anul viitor. Slavii în frunte cu Cehii, n'au voit să voteze indemnitatea, fiindcă nu li-se dăduse unele drepturi de limbă, pe cari le cereau. Și au început obstrucția, în 15 Dec. c. Regulamentul parlamentului le ușura aranjarea obstrucției. Ei au înaintat preste 30 de diferite cereri, cari fiecare sprijinită de un anumit număr mai mic de deputați, trebuia să fie desbătută numai decât. La fiecare cerere vorbeau mai mulți inși și așa desbateră și votarea indemnității nu mai putea veni la rând. Ședința de obstruc-

ție a ținut câteva zile și nopți într'una, iar în urmă dându-să Slavilor unele concesii, chiar din partea lor s'a făcut propunerea pentru schimbarea regulamentului, în felul, că propunerile așa numite „grabnice“ să poată fi desbătute numai la sfârșitul ședințelor, după ce s'au luat hotărâri asupra celorlalte obiecte dela ordinea zilei. Propunerea s'a primit și prin aceasta s'a tăiat firul încercărilor de obstrucție nesocotită. Parlamentul austriac, ca adevărat reprezentant al poporului, ales pe baza votului universal, pe lângă ocrotirea intereselor de naționalitate, va putea lucra de aci înainte neîmpedecă pentru a crea reforme sănătoase pe teren social, economic și cultural, spre binele și înaintarea popoarelor.

Introducându-să votul universal în Austria, Maiestatea Sa a fost cel dintâiu care a cerut introducerea acestui sistem de alegere de deputați și la noi în Ungaria, sperând dela el curmarea multor rele. În pactul cu coaliția, cum știm, a fost un punct deosebit, prin care guvernul să obligă a face legiuirea votului universal. Dar au trecut trei ani și guvernul coaliționist „n'a avut vreme să-l facă“. N'a avut vreme, pentru că Andrassy și cu soții lui nu voiau să-l facă. Pentru formă au prezentat M. Sale un proiect, cu pluralitate și alte sucituri și încurcări, care e batjocorirea în suși a principiului votului universal. Totodată însă n'au încetat a agita contra acestui sistem, arătând mereu la parlamentul austriac, care, cum ziceau ei, e ales pe baza votului universal, dar cu toate aceste nu e capabil de lucru.

Acum, prin noua direcție parlamentară din Austria, schițată mai sus, li-s'a sfârșit și acest argument-pretext și Andrassy cu ciracii lui dela „Bud. Hirlap“ stau triști, „cu botul pe labe“, cum zice vorba românească.

Ministrul designat de nou, Lukács, își are și el în program, ca punct principal: votul universal. Partidul lui Iusth și cel al lui Kossuth îl au asemenea. Dacă Lukács va alcătui un guvern cu concursul și ajutorul unuia din aceste partide, va veni rândul și acestei reforme.

Dacă nu-i vor face rând, cu atât mai rău pentru cei ce vor fi la cârmă. Dovadă e guvernul coaliționist, care să duce. Spiritul votului universal, care bate la ușă, îl mătură din fruntea țării. În acest punct bărbații politici conducători trebuie să ia exemplul dela Austria, încetățenind și la noi acest sistem, acomodată trebuințelor noastre.

Mersul crizei.

Raportul nostru din nrul trecut despre criza ocărmuirii ungare l-am sfârșit cu vestea, că cei doi oameni regești, Lukács László și Khuen-Héderváry au început săptămâna trecută pertractări cu ministri și cu fruntașii partidelor, pentru înjghebarea unui nou guvern.

Oamenii regelui sfârșindu-și întâlnirile cu fruntașii politici, au plecat Joi, săptămâna trecută la Viena și au raportat M. Sale despre lucrarea, cu care au fost încredințați.

Urmarea a fost, că Lukács László a fost designat de primministru și însărcinat cu formarea unui minister, iar lui Khuen-Héderváry îi s'a exprimat mulțumită, făcându-i-să cunoscut, că de-o camdată îi s'a sfârșit misiunea.

Silințele lui Lukács.

Lukács întorcându-se la Budapesta, și-a început tratativele Sâmbătă, în ziua de Crăciun și le-a continuat și în zilele următoare. El a desvoltat și desvoaltă un zăl mare pentru a putea forma un minister și a-și asigura sprijinul unor partide.

Lukács a vizitat Sâmbătă întâiu pe Wekerle, la 12 oare, iar după prânz a mers la Iusth, unde a stat până la 6 sara. Duminică a avut iarăș întâlnire cu Iusth și cu contele, Battyányi, apoi cu Kossuth și Holló, cum și cu Fr. Nagy, viceprezidentul partidului constituțional. Luni a mai convenit iarăș cu unii din aceștia amintiți. Pertractările să continue și să crede, că să vor sfârși cu izbândă.

Declarații.

Lukács fiind Duminică sara la „Nemzeti Társaskör“ a fost întrebat de gazetari despre isprava de până aci. El spuind că a avut întâlnire cu Wekerle și cu ceilalți amintiți mai sus, a zis următoarele: — „Nu vă pot face nici o destăinuire, deși știu că publicul mare așteaptă cu neastâmpăr să afle vre-un rezultat. E însă vorba de chestiuni atât de gingașe, încât le-aș strica numai cu declarațiile mele. Pot să vă spun numai atât că am fost primit de toți cu multă prevenire și că n'am observat nici cea mai mică preocupare contra mea. Greutăți natural, mai sunt multe, sper însă să le pot învinge.

— Cu alte cuvinte, rezultatul sfătuirilor n'a făcut o impresie bună? — întrebă un ziarist.

— Repet că nu pot destăinui nimic, că ar fi o pedecă în calea succesului meu să dau prin declarațiile mele temeiul unor combinații fantastice.

— Vizita ce ați făcut-o lui Wekerle, tot în interesul tratativelor a fost făcută?

— Cu Wekerle am avut numai o convorbire de orientare reciprocă. Mi-a împărtășit lucruri despre cari cu n'am avut cunoștință, în schimb însă și eu îi voi fi spus lucruri despre cari el n'a știut încă.

Atâta a zis Lukács.

Iusth, întrebat și el de gazetari, n'a voit să împărtășească amănunte, dar a declarat, că este o bază de înțelegere între el și Lukács.

Greutăți.

In calea înțelegerii dintre Lukács și Iusth sunt mai multe greutăți. Cea mai însemnată e *afacerea băncii*, asupra căreia partidul lui Iusth cere declarații hotărâte, că să va înființa la 1911. Cu declarații de felul, că Ungaria are dreptul de bancă asigurat în lege, nu să mulțumesc. Iar Lukács n'are autorizația a făgădui ceva hotărât în acest punct. De aceea acum atât Lukács, cât și Iusth au fost chemați pe Joi la Viena, fiind primiți în audiență, Lukács înainte de prânz, Iusth după prânz la 12 și 1/2.

Politica lui Lukács.

Partidul agricultorilor din țară a trimis o deputație, să salute pe noul primministru Lukács. Conducătorul deputației a întrebat pe Lukács dacă el vrea să facă politică cu „națiunea milenară” sau cu poporul (adecă că va lucra ca guvernele de până aci, ori altecum, pentru popor)?

D. Lukács a răspuns că nu va călări pe calul de bătaie al chestiilor de drept constituțional, ci vrea să facă politică economică. El a declarat că are ca scop de a crea o epocă, în care să lucreze spre prosperarea țării doi factori: *coroana și poporul*.

Dieta.

Marți, în 28 Dec. dieta a avut o ședință, care însă a durat numai o jumătate de cias. S'a ales comisia de 21 pentru redactarea adresei, ce e să se înainteze M. Sale în chestia băncii.

După aceasta la propunerea lui Wekerle să hotărăște, ca, în vederea noului primministru designat și a tratărilor ce le face el, dieta să-și amâie ședințele pe timp nehotărât. Să va întruni când va fi de lipsă.

Deputații noștri.

Inainte de ședința de Marți, Iusth a adresat o scrisoare prezidentului partidului nostru, dlui Dr. T. Mihali, prin care îl roagă, ca partidul naționalist să designeze pe un deputat, care să fie ales în comisia de 21 pentru adresă.

La aceasta dl Mihali a răspuns următoarele:

Excelență Voastră!

Răspunzând la stimata scrisoare a Escelentei Voastre din 22 a l. c., am onoare a vă aduce la cunoștință că până acum în contra tuturor principiilor parlamentare dintre partide, n'a fost ales nici unul dintre deputații partidului naționalităților în vre-o comisie parlamentară mai importantă, și prin urmare partidul nostru nu e inclinat să participe la constituirea comisiei de 21, adecă de astădată nu poate primi oferta Escelentei Voastre, care ne onorează.

Vă rog, Escelență, primiți incredințarea deosebitei stime, ce V-o păstrez.

Dej, 26 Dec. n. 1909.

Dr. Teodor Mihali m. p.

Observăm, că nici partidul constituțional n'a participat în comisia de 21, din cauze principiare.

Sibiu, 31 Decemvrie n.

Iarăș oprellește. Guvernul, deși în doaga morții, continuă cu volnicile. Acum a oprit iarăș să intre în Ungaria done cărți din România, anume: „Calendarul Ligei Culturale” pe anul 1910 și „Politica Românilor din Ungaria, trecut, prezent, viitor”, o broșură apărută sub semnătura „B. A.”

„Panama guvernului Wekerle-Kossuth”. Cu acest titlu a apărut zilele aceste o broșură, de un anonim, care să ocupă cu isprăvile guvernului lui Wekerle-Kossuth și pe cari le arată în toată goliciunea lor. Guvernul a ținut mare sfat și a hotărât înțelepțește să nu improcesueze broșura. Credem și noi! „Magy. Tud.” vestește acum, că deși guvernul nu improcesuează broșura, îi vor face proces Wekerle, Andrássy, Kossuth și Sztérényi, cari prin cele scrise în broșură să simt „aftacați” în cinstea lor.

Una după alta. Camera advocațională din Cluj publică în monitorul oficial din 28 Dec. n. că dlui Cassiu Maniu i-se deține dreptul de a-și exercita profesiunea de avocat, pe timpul de un an, cât va sta în temnița de stat din Vaț.

Din România. Primministru Ion C. Brătianu, care era și ministru de interne, a abzis de acest din urmă post. De ministru pentru treburile din lăuntru a fost numit Pherekide, care, până la însănătoșirea dlui Brătianu va prezidia consiliul ministerial.

— Camera deputaților a ales de prezident pe viceprezidentul de până acum, P. Misir.

Dietele provinciale din Austria își țin acum ședințele. Astfel au fost deschise dietele din Tirol, Austria de jos, Görz și Gradișca. Dietele acestor din urmă au fost salutate de guvernatorul Hohenlohe în limba germană și slovenă.

Convenția comercială dintre România și Austro-Ungaria a fost subscrisă în București. Guvernul ungar l-a reprezentat secretarul de stat Sztérényi. Ea însă trebuie să fie ratificată (întărită) de parlamente. În parlamentul României convenția a fost prezentată zilele trecute și a fost votată fără discuție, cu mare majoritate de voturi. Asemenea a primit-o și senatul. Acum e rândul Austro-Ungariei să-și împlinească datorința, ca să nu izbucnească războiul vamal între aceste două țări.

Atentatul contra dlui Brătianu.

Despre mișelescul atentat, ce s'a comis săptămâna trecută asupra prim-ministrului României, dl I. C. Brătianu, mai avem următoarele informații:

Starea dlui Brătianu.

Starea dlui Brătianu continuă a fi multumitoare. Doctorii nu să tem de complicații și nădăjduiesc că în scurtă vreme să va însănătoșea deplin. Gloanțele n'au fost încă scoase, dar să vor scoate încurând. Dl Brătianu e la conștiință și numai odată a avut amețeli, cari au durat câteva minute.

Exprimare de simpatii.

Am amintit în nrul trecut, că îndată ce s'a răspândit știrea despre atentat, toți fruntașii țării și-au exprimat revolta și l-au felicitat pe dl Brătianu, că a scăpat cu viața. Publicul mare atât din București, cât și din întreagă țară și-a manifestat simpatiile față de dl Brătianu.

Mai amintim că regele Carol a vizitat, însoțit de un aghiotant, pe dl Brătianu, stând o oră la patul bolnavului.

Din străinătate asemenea a căpătat dl Brătianu multe telegrame de simpatie. Intre altele dela ministrul nostru de externe, bar. Aehrenthal.

Deputații noștri i-au trimis asemenea o telegramă de următorul cuprins:

Revoltați până în adâncul sufletului pentru atentatul mârșav, veseli Vă felicităm că mâna Provedinței V'a salvat. Dr. T. Mihali, Dr. V. Lucaciu, Dr. Iuliu Maniu, Vasile Damian, Vasile Goldiș, Dr. Aurel Novac, Dr. Nicolae Oncu, Dr. Șt. C. Pop, Dr. N. Șerban, Dr. G. Popovici, Dr. A. Vaida-Voevod, Dr. St. Petrovici, Dr. I. Suciu, Dr. Aurel Vlad.

Atentatorul.

Atentatorul nu se numește Stoenescu, cum a spus el, ci Jelea și e bulgar. El este în o stare de mare slăbiciune. Mărturisește foarte puțin. Să crede, că a fost pus la cale de cineva sau că are soți. Spre a se afla aceasta s'au făcut perchiziții pe la mai mulți muncitori din diferite orașe ale țării.

Din țări străine.

Alianța Balcanică.

Ministrul de finanțe al Turciei, Djavid Bey a făcut o călătorie prin statele din peninsula Balcanică. În cercurile diplomatice să afirmă, că Djavid Bey voeste să facă progandă pentru alianța Balcanică, care însă nu e poporală în Turcia. Politicianii turci cred, că aceasta alianță are tendințe panslave.

Djavid Bey a fost întâiu în București, unde a avut o sfătuire mai lungă cu ministrul de externe român. Din București a plecat în Bulgaria, la Sofia, unde a avut o consfătuire cu ministrul de finanțe bulgar, Salabașev, apoi a sosit la 26 Decemvrie la Belgrad. Aci a avut o conferință cu Milovanovici. S'a organizat apoi în onoarea lui un banchet, la care au luat parte ambasadorul turc și ministrul de externe Milovanovici. De aici Djavid Bey a plecat spre Salonic.

Grecia.

În Grecia dăinuiesc mai departe stările anarhice. Liniștea e numai aparentă. Liga militară și acum e atotputernică. Ciocnirea între ea și parlament e inevitabilă. Zilele trecute o deputație de oficeri a pretins dela primministru, ca să supună la desbatere numai decăt 12 proiecte de legi. Intre aceste amintim: toate băncile să fie puse sub controla statului, ministri și deputații să nu poată fi membrii în direcțiunile băncilor etc. Liga va designa și pe noul ministru de războiu.

Doi gazetari repozați.

Șirul trist de bărbați luminați și de valoare, pe cari ni i-a răpit nemiloasa moarte în timpul din urmă, să continuă acum cu doi ziaristi, cari au repozat săptămâna trecută, amândoi în București.

† Ioan Rusu Șirianu.

Un gazetar fruntaș, care din tinereță a muncit pe terenul spinos al ziaristiceii, a fost *Ioan Rusu Șirianu*. A lucrat și la ziarele din România, dar partea cea mai mare de activitate gazetărească și-a dezvoltat-o la noi, la foile noastre, îndeosebi în Sibiu și Arad. Repozațul Rusu Șirianu a scris o mare mulțime de articli politici și articli de polemie, în expunere clară și în o limbă românească curată și frumoasă. A fost un gazetar isteț, neobosit, care a contribuit mult la ridicarea nivelului și vazei ziaristiceii noastre, cum și la răspândirea ei în popor. El era și un bun orator (vorbitor), știind să vorbească la inima maselor și să le însuflețească. În afară de gazetărie a scris și câteva cărți și a fost deputat în sinoade (Arad) și congrese și în un ciclu, deputat dietal. Odihnească în pace!

Date din viață. Ioan Rusu Șirianu s'a născut în Șiria (comit. Arad.), la 1864. A absolvat preparandia din Deva, apoi a trecut în România, unde pe lângă ocupațiile sale pedagogice, a lucrat la mai multe foi. La 1891 a intrat în redacția „Tribunei” în Sibiu, unde a stat 5 ani. În acest timp a avut mai multe procese de presă și a fost pedepsit cu temniță de stat. Tot în acest timp, la însărcinarea comitetului național, a întemeiat „Foaia Poporului”. La 1896 eșind dela „Tribuna”, a întemeiat în curând la Arad ziarul „Tribuna Poporului”, care după încetarea „Tribunei” din Sibiu, și-a luat numele de „Tribuna”, ce-l are și azi. La „Tribuna” Rusu Șirianu a fost foarte activ și a

stat la ea 11 ani, când, chinuit de o boală de nervi și amenințat de procese, a trecut în 1909 în România. Repozatul a fost ales în mai multe rânduri deputat sinodal și congresual și ales membru în congregația comit. Arad, unde a luptat cu energie, alături de ceilalți membri români ai congregației. A fost ales odată și deputat dietal în cercul Chișineului. Dintre scrieri amintim: „Moara din vale“ (schițe), „La Roma“, impresii de călătorie în Italia, „Românii din statul ungar“ premiată de Academia rom. „Iobăgia“ etc. Aceasta din urmă a fost improcesuată.

Inmormântarea. Repozatul nostru con-frate a avut o înmormântare frumoasă. L-au petrecut la locașul de veci o mare mulțime

de oameni, între cari mulți fruntași, reprezentanți ai Ligei culturale, gazetari, profesori universitari etc. Sicriul era împodobit cu multe și frumoase coroane, între cari amintim a Clubului deputaților noștri, Sindicatului gazetarilor, dela mai multe foi etc. S'au ținut mai multe vorbiri, din partea dlui Procopiu, în numele Sindicatului, I. Scurtu în numele Comitetului național, Stefan Pop în numele Ligei cult. etc. scoțând la iveală fiecare meritele repozatului.

† Demetriu Marcu.

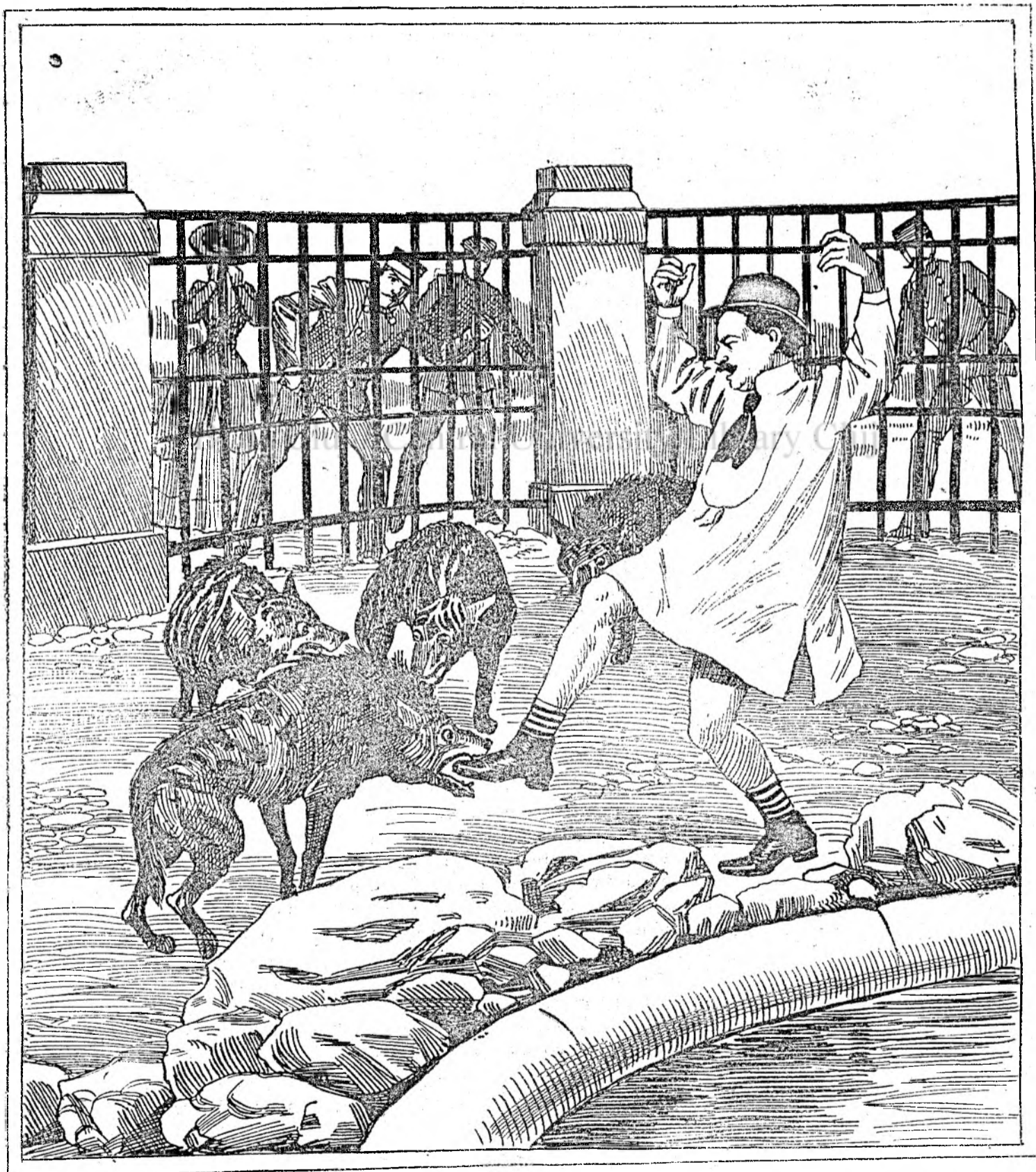
Tot în București a repozat, în sanatorul dela Filaret, tinerul gazetar *Demetriu Marcu*, fost până de curând redactor la revista „Țara-Noastră“ din Sibiu.

Demetriu Marcu a fost un tinăr idealist și muncitor, un poet cu frumoase inspirații, pe care însă moartea l-a răpit prea de vreme. Născut în Poiana Sibiului din părinți țărani, și-a făcut studiile înalte la București. În România a scris prin câteva gazete, iar venind aici a publicat articli și mai multe poezii în „Țara Noastră“. În toamnă a avut un proces de presă la juriul din Cluj și a fost osândit la 1 an temniță de stat și o mie cor. A murit de o boală de plumăni, în vârstă de abia 30 de ani.

„In Marcu — scrie „Cumpăna“ — să pierde iarăș o fire blajină și cinstită și un talent literar cu oare-cari făgăduinți pentru viitor“. Fie-i odihna lină!

In cușca hienelor.

— Ilustrație populară. —

Intâmplarea, ce ne-o înfățișează aci chipul, s'a petrecut de curând în Pariz. Vizitatorii grădinei zoologice (de dobitoace) au văzut cu spaimă, că un om din public sare preste grilajul de fer în cușca hienelor (animale sălbatice din Africa), acolo să desbracă, rămând numai în cămașă și începe a juca și a chiu. Hienele urlau grozav și voiau să-l sfășie. S'au grăbit iute păzitorii și l-au scos cu mare greutate dintre fiare, căci omul să împotriva să iase. A fost dus apoi la poliție și aici s'a constatat, că omul fusese eliberat înainte cu câteva zile din casa de nebuni, ca vindecat și acum îi s'a turburat de nou mintea.

Era un serman nebun!

De pe satele noastre.

Adunarea generală a „Reun. agric. din com. Sibiiului” la Porcești.

— 26 Decembrie 1909.

Plouă ca în zilele de toamnă, măcar că numai câteva zile ne mai desparte de sărbătorile Crăciunului. Cu toate acestea, cei mai zeloși membri în comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului” își fac pregătirile de plecare la adunarea generală, ce are să se țină azi în Porcești. Intre aceștia sunt Dr. Petru Șpan, profesor seminarial, Victor Tordășianu, secretarul Reuniunii, Aurel Cosciuc, dir. școlii economice a seminarului, Dr. Ivan, avocat, scriitorul acestor rânduri etc.

Trenul pornește dela Sibiiu la orele 1 d. a. Până la Porcești trecem prin o samă de comune de ale noastre. Pe mine, care de multă vreme am fost aruncat de soarte prin țări străine, mă surprinde văzând în drumul nostru o samă de fabrici nou: un joagăr dimpreună cu un magazin mare de lemne, pe de cealaltă parte o fabrică de celuloză cu o seamă de case zidite pentru lucrători, dând astfel înfățișarea unui sat nou cu totul, etc. La întrebarea mea mi-se spune, că toate aceste lucruri sunt în mâni străine...

Plouă mereu... Pe drum să mai urcă în trenul nostru și alți membri ai Reuniunii, ce locuiesc în apropiere de Porcești. Suntem un număr destul de mare, cu toată ploaia cea de iarnă, când de-odată ne pomenim în gara Porcești. La coborârea din tren suntem întâmpinați de întreg poporul din comună, în frunte cu părintele Dragomir și notarul Comșa. Apoi la un semn dat își descoper toți capetele. Simpaticele părinte Dragomir în cuvinte alese și frumoase bineventează comitetul central și pe oaspeții sosiți. Amintește cum și comuna Porcești, în urma deschiderii liniei ferate Sibiiu—Turnuroșu—București, simțește tot mai mult acele schimbări, ce le aduce cu sine comunicația modernă: concluzia este că e de lipsă o economie tot mai rațională din toate punctele de vedere, de aceea locuitorii comunei au așteptat cu dor adunare, în care se vor discuta o seamă de lucruri de economie modernă. Dlui părinte Dragomir îi răspunde de toți iubitul și stimatul profesor seminarial Dr. Petru Șpan. Dsa spune, că și Domnii români sunt toți fii de țărani, au deci datorință sfântă a purta la inimă înaintarea poporului nostru. De aceea comitetul central face tot ce îi stă în putință spre a ajuta pe plugarul român.

După sfârșirea acestor cuvinte frumoase, plecăm cu toții spre școala comunală. La eșirea de pe peronul gării, măcar că ploua din greu, pompierii formau spalir. Era o seamă de tineri, floarea comunei, cari, sub conducerea căpitanului lor, dădeau cu drag oaspeților sosiți salutul lor.

Ajunși la școală, care se află în curtea bisericii, intrăm în o sală, spre a ne mai scuti puțin de ploaie, care ciurua mereu.

Clopotele bisericii încep a vesti, că se începe vecernia. Până ai bate în palme biserica e ticsită de lume, care până acum umpluse curtea bisericii. Mai târziu puțin, mergem cu toții în biserică, care, e zidită prin anii 1670 de voevodul Munteniei Mateiu Basarab...

După vecernie părintele Dragomir face din nou eunoscut, că azi se va ține adunarea generală a Reuniunii agricole din Sibiiu.

Indată după aceea ia cuvântul dl prof. Șpan, care prin o vorbire avântată, ținută pe înțelesul poporului, dă o samă de povețe țăranelui nostru. Vorbirea dlui Șpan culminează în aceea, că azi se adeverește tot mai mult

proverbul „ai carte, ai parte”. Spune, că azi nu se mai poate lucra pământul ca în veacurile trecute. Pe de altă parte trebuie ca să înaintăm și în cultura minții și nobilitarea inimii, prin ceea ce ne vom învrednici a fi urmașii strămoșilor noștri romani, cari au hărăzit pe aceste plaiuri. Vorbirea a fost ascultată cu un deosebit interes și la urmă răsunau mereu „Să trăiască”.

Sfârșind dl președinte Șpan, ia cuvântul secretarul Reuniunii, dl Tordășianu, care, prin o vorbire populară schițează întreaga activitatea Reuniunii din anul trecut. Amintește de frumoasa expoziția de copii aranjată în Poiana, expoziția de vite ținută în Șuramare și expoziție de poame aranjată în Avrig, cari toate au avut succesul dorit. Nu mai puțin e interesantă espunerea raportului Reuniunii, în care să face amintire despre activitatea Insoțirilor satești sistem „Raiffeisen”, despre tovărășiile agricole, școala practică de economie din Săliște, industria de casă ect. La cetirea socotelilor aflăm, că averea totală a Reuniunii este de cor. 18.398,38, ear sporul anului din urmă a fost de cor. 966,85. (O sumă destul de frumoasă această avere, care în parte mare s'a strâns în urma activității neobosite a secretarului Reuniunii, dl Tordășianu). Arată nrul membrilor, care este de 946, cu un spor de 74 față de anul 1907. Vorbitorul e ascultat cu interes, iar la urmă aplaudat.

Acum să alege o comisiune pentru cenzurarea socotelilor, ear în timpul acesta membrul în comitetul central, dl Aurel Cosciuc, a ținut o prelegere instructivă despre cultura poamelor. Sfaturile și povețele date au avut un efect foarte bun. O seamă de oameni au început a întreba diferite lucruri: Unul despre cele mai bune soiuri de pomi, celalalt despre gunoierile măiestrite și iar altul despre îngrijirea deosebită a pomilor etc.

După acestea, fiind socotelile controlate, se dă comitetului absolutul și apoi să urmează la înscrierea de membri noi, lucru ce a dat un rezultat frumos, înscriindu-se 20 fruntași ai comunei de membri la Reuniune. Aceștia sunt: Andreiu Gălea, primar; Nic. Grecu, pielar; Pantilimon Buta, fabricant; Iacob Grecu, vigil silvanal; Toma Boburgă, inv.; Andreiu Gălea, inv.; Vasile Grama, econom; Nic. Denghel, măcelar; Nic. Buta, rotar; Ioan Leuca, faur; Nic. Frățilă, econom Nr. 172; Nic. Frățilă, econom Nr. 127; Ilie Oauceza, econom; Ioan Grecu, pielar; Stoia Costeiu sen., comere.; Stoia Costeiu jun., hotelier; Achim Buta jun., econom; Nic. Bratu din Sibiiu etc.

În fine să propune și primește, ca raportul general să se tipărească și împărțească cel puțin cu 14 zile înainte de adunarea generală, cum și aceea ca pe viitor membrii restanțieri să se șteargă, dacă nici în urma provocării nu vor achita taxele.

Cu acestea, fiind isprăvită ordinea de zi, presidentul închide ședința, mulțumind încă odată Porceștenilor pentru interesul arătat.

Apoi, până la plecarea trenului ne-am întâlnit cu toți la cină în o sală spațioasă a hotelului comunal. La masă mai vorbesc dl prof. Dr. Șpan, Victor Tordășianu, părintele Dragomir și harnicul măiestru pielar, Nicolae Grecu, care este președintele Reuniunii pielarilor din Porcești, ai cărei membri la anul 1851 au fost premiați pentru lucruri de pielărie la prima expoziție universală din Londra, fiind trimiși la această expoziție de marele Șaguna.

Înainte de a ne despărți, dl Tordășianu, a mai adunat și unele contribuiri pentru fondul halei de vânzare al Reuniunii sodalilor români din Sibiiu. Au contribuit:

Părintele Toma Dragomir cu familia 2 cor.; dșoara Viorica Mateiu 40 bani; primarul Andreiu Gălea, vigil silvanal, Iacob Grecu, notarul Ioan Fanea, notarul Ier. Moteș cu doamna, notarul Virgil Comșa, inv. Andreiu Gălea, Ilie Piso, ales preot în Tălmăcel, preotul Ioan Roman, Nic. Bratu, câte 1 cor.; Ioan Grecu, pielar, 20 bani; Alex. Olteanu 60 bani; Nic. Grecu, cordonar, 50 bani; Pant. Buta, econom, 40 bani; Ilie Stoisor, pielar, 20 bani; Stoian Costeiu, cârcimar, 40 bani; Achim Buta jun., econom, 20 bani; Nic. Bucșa, inv., 20 bani; Dr. Ivan, adv. și fiul Ovidin, 40 bani; Dr. Petru Șpan, prof. sem., 20 bani; Stoia Costeiu jun., 30 bani; Toma Bodurgă, inv., 50 bani; Vic. Tordășianu, secr. Reuniunii, 10 bani. Suma: 15 cor. 60 bani.

Incetase ploaia... și erau 9¹/₂ ore sara când am plecat iară cătră gară, mulțumiți cu toții, și noi străinii și Porceștenii, de cele văzute și auzite. Pe lângă toată ploaia, a fost o zi plăcută în mijlocul frunțașilor și a poporului din Porcești. Să trăiască cu toții!

Un oaspe.

Din Feneșul-săsesc.

Așa să vede că ministrul cultelor, faimosul Apponyi, nu încetă până în capăt în călcarea dispozițiilor legale, prin diferite apucături.

Cea mai nouă apucătură a lui Apponyi e, că permite preparanților de stat a evalifica învățători pentru școalele cu limba de propunere română sau mai pe scurt, a validita unele diplome date pentru școalele cu limba de propunere maghiară și pentru școalele cu limba de propunere română. Adecă cum a făcut jidovul din găscă — știucă.

Iată cazul:

Două învățătoare, cu absolut de preparandia de fete din Cluj și evalificate pentru școalele cu limba de propunere maghiară, iar azi învățătoare confesionale române, una Maria Costea în Feneșul-săsesc și alta Marinca în Cojocna, vrând să aibă evalificația și pentru școalele cu limba de propunere română, s'au rugat de ministrul cultelor să le îngăduie a face examen. Ministrul le-a și îngăduit și zilele trecute domnișoarele respective au fost evalificate, adecă pe diplomele câștigate mai nainte cu doi ani s'a scris, că ministrul de culte îngăduind examenul de întregire prin ordinațiunea din 23 Nov. c. Nr. 137,651 și cele două domnișoare prestând cu succes examenul, să evalifice și pentru școalele cu limba de propunere română.

Subscriși: Váró Béni și Heinrich Józsa.

Deci diploma e transformată și pentru școalele cu limba de propunere română. Cei subscriși sunt: inspectorul școlar reg. din comitatul Cluj și directoara preparandiei de fete din Cluj. Cine le-a examinat pe coconițe nu s'a subscris, ci se spune, că ar fi ceva învățător și că ele nici nu ar fi răspuns din toate obiectele.

Iată apucătura cea mai nouă, care taie în drepturile bisericilor noastre. Noi știm, că avem preparandii unde ne evalificăm destui învățători pentru școalele noastre confesionale, cu limba de propunere română, iar acum vine ministrul și să mestecă și în acest drept. Cu timpul o să avem tot de aceștia învățători, mai cu samă acolo unde este ajutor de stat. Aci trebuie să băgăm bine de samă, ce să face. Dupăcum suntem informați senatul școlastic din Feneșul-săsesc a respins această evalificare și a trimis toate actele Prea Venerabilului Cozister din Blaj, spre a lua măsurile de lipsă în afacere.

Indignatul.

Frunză verde.

Frunză verde, flori mărunte,
O copilă stă pe punte...
Furca goală-i prinsă 'n brâu
Fusul plin s'a dus pe râu...
Ea nu știe că-i perdat
Nici nu simte ce-a făcut,
Stă pe gânduri, cum ar sta
Așteptând pe cineva.

O copilă! lucrul tău
E bătut de Dumnezeu,
N'ai noroc la nici un dor,
Nici la lucrul mânilor,
Cum nu sai, ca să te 'neci
Jos în valurile reci...
Ca să-ți piară urma ta
Și să-ți mântui dragostea.

Iară el, cel vinovat
Și cu-atâta dor chemat,
Bate coasa, cine știe,
Unde-va în vre-o câmpie...
Nu știe că-i vina lui
Și căderea fusului
Și oftatul inimei,
Cea dintâi durere a ei.

Fusul merge, se tot duce
Pân' la podul dela cruce...
Când pe umbră, când pe soare,
Se sucește prin văltoare,
Și pe-un mal, pe sub arini,
Se oprește'n nește spini,
Unde'n iarbă, pe 'nserat,
Odihnea cel așteptat.

Se apleacă ca să bea
Și zărind în râu ceva
Iși întinde mâna 'n spin,
Și găsește fusul plin...
Știe cine l'a sucit,
Căci e fusul încrustit,
Și e fir de in curat —
Știe cine l'a lucrat.

Merge 'ncet, gândind la fată,
Și-i cu fața 'nșenată,
Când s'ascunde luna 'n nor,
Bate 'ncet la ușa lor.
Fata vine și deschide
Acuși plânge, acuși râde...
Nu se bucură de fus,
Ca de cel ce l-a adus...

Maria din Sălagiu.

Moara lui Simionoff.

— Schiță din Dobrogea. —

Sus, pe țesătura aspră a colnicului cu
coastele stâncoase, la răscrucea vânturilor, sta
cocoțată, sămeată par'că, moara lui Ivan Si-
mionoff.

Pe timp liniștit, când nici apele Za-
gănelui, — în care colnicul își scaldă um-
bra-i întunecată, — nu se încrețeau, nici pa-
pura nu-și tremura vârfurile simțitoare, atunci,
în jurul morei, încrimentă cu lopețile întinse
ca brațele unei cruci, era tăcere adâncă. Dar
cum adia puțin vântul, înclinind ușor vârful
papurei și tremurând umbrele în apă, îndată
moara se însufletea; lopețele'i se prefăceau în
aripi fâlfăitoare, care o zgâlțiau așa de tare
că par'că ar fi vrut s'o zmulgă din loc, și
s'o ridice pe sus, în văzduh.

În preajma ei atunci începeau să mișune
oamenii. Se deosebia de departe, morarul Si-
mionoff — în bluza lui de un roș aprins —
cum se purta de ici-colo, orânduind descăr-
carea sacilor de grâne.

Ii rămăsese moara ca moștenire dela
părinți. Era cea mai mare și mai căutată dintre
morile de vânt care strejuesc, ca mici cetă-
țui, în jurul orașului Tulcea.

Pentru Simionoff această moară era
ogorul lui, țara lui, viața lui... O avea în
suflet de când deschisese ochii și în afară de
ea, pentru dânsul nu mai era o altă lume.
Mulți au vrut să o cumpere, dar el nici n'a
voit s'audă.

Intr'o zi, la poala colnicului — unde de
obiceiul poposeau căruțele și carele ce adu-

ceau grâne la moară, — se opriră două tră-
suri boerești, din care săriră vre-o câțiva
domni. Cu anevoe ei urcară suișul repede al
colnicului, vorbind tare între ei. Când au a-
juns pe culme, se opriră nu departe de moară.
De acolo, prinseră să cutreere din ochi pri-
veliștea stăpânită de seninătatea înălțimei.

Cu toții arătau așa de surprinși de ceea
ce vedeau, încât ar fi crezut că pentru întâia
oară suiseră colnicul, a cărui frunte cutezătoare
părea că amenința și Dunărea, silindu'o să-și
schimbe drumul și să facă o cotitură largă
înainte, să ude marginea de piatră a portului
dobrogean.

Arătând spre moară, unul dintre domni
zise:

— Acolo-i locul cel mai nimerit!.. Aci
trebuie ridicat.

— Da, da! — încuviințară cu vioiciune
cu toții de-odată. — Da, aci e poziția cea
mai frumoasă... De aci monumentul va fi
văzut tocmai din Isaccea...

Prins de o prevestire ciudată, Ivan e-
șise din moară și apropiindu-se, cât putu, de
de cei cari vorbeau, începu să tragă cu ure-
chea, doar o afla pricina ce împinsese, prin
locurile lui sălbatice, pe acești domni cari nu
semănau într'un nimic cu obișnuții lui mu-
șterii.

Și tresări chiar, când văzu, îndreptân-
du-se spre el, pe unul din boieri.

— Ia, ascultă, bărbosule, a ta e moara
asta?

Rusul dădu din cap în semn de încu-
viințare.

Ciuha.

Vecinul: Ce faci
aci jupâneasă Roji?

Roji: Ce să fac.
Ia am pus ciuha asta
aici, să se sparie pa-
sările...

Vecinul: D'a-poi,
că dacă stai D-ta pe
aici, era de prisos să
mai pui ciuhă, aveam
și așa de ce să spăria...

*(Din „Călimdarul Po-
porului” pe 1910.)*

Colinde.

I.

Din „Colinde din popor” de Șt. Șt. Tușescu.

Și 'ntreabă, și 'ntreabă
Doamne milostive
Sfinți pe Dumnezeu
Doamne milostive
Eu mic când eram
Mic de 7 ani
Oi d'albe păziam
Pe nor, pe senin
Pe siliști bătrâni
Dar căinii de jidohi
Trei streși că mi'a 'ntins
Pe mine m'a prins
Și m'a restignit
Jos cu fața 'n sus
Cruciș curmeziș
Cruce de măr dulce

La fiecare 2 rânduri să zice „Lerului Doamnele”.

Și unde 'mi bătea
Kiroane de fer
Table de oțel
Pă'n talpe, pă'n palme.
Și und le bătea
Sângele'i curgea
Sudorile 'l trecea,
Și unde îi mai făcea
Cămășuță verde
Verde de urzică
Rău trupușor'i bășică.
Și unde 'l îmbrăca
Sudorile 'i curgea
Și unde 'i mai făcea
Brâu de măcieș
Măceș de cel des
Și unde 'l încingea
Sudorile 'i curgea
Și unde îi mai făcea
Căciulă de spini,
De spini măracini,
In cap că i-o punea
Unde i-o dregea
Sudorile 'i curgea

In barbă să 'noda
In pumn le sprijinea
La șes le arunca,
Și de atunci s'a fapat
Și de atunci s'a adevărat:
Mir la mănăstire
Și vin pe la podgoare
Greu la șăturele (locuri șese),
Mândru'i și frumos
Ca fața lui Hristos.

II.

Com. de Ioan I. Copăcean.

Colo sus Doamne mai sus
Șilion și-a nost Domn*)
Ieste o dalbă mănăstire
Dară'ntrânsa cin' cântă
Nouă popi, nouă dieci,
Diecelul cel mai mic
Din clopote țângănea
Mândră oaste să strângea
Maica Preceastă plângea,

*) Să repetează după fiecare vers.

— Ei, ce zici, nu ți-ar plăcea să te muți în altă parte?... Ți-om plăti moara, de două ori cât face!

— Io nu vând! io nu vând, — incurcă morarul câteva cuvinte. Și, scuturat par'că de fiorii îngrijorării, începu să tremure puțin și rămase ca prostă ne mai putând adăoga alte cuvinte.

Boerii plecară. Totuși rusul nu-și veni în fire, rămânând nemișcat, cu degetele'i aspre, înfipite în barba încălțită și roșie ca și coada vulpei.

Și, ar fi stat mai mult, adâncit în aceea stare vecină cu piroteala, dacă un scârțit neașteptat nu l-ar fi chemat la datoria lui de morar. În coșul morei se auzi o hodo-rogeală supărătoare; aripele moriștei începură să bată fără vlagă și deodată înțepeniră scurt.

Pravoslavnicul morar își făcu o cruce mare. Scoțând apoi o teslă din brâu, intră repede în moară, unde își dădu seamă îndată că fusul moriștei se scrintise din loc.

După câteva bonecănituri, moara iarăși începu să umble...

A doua zi, Simionoff primi o hârtie cu pecete pe ea, prin care era chemat la Primărie.

De atunci, morarul rar se mai arăta pe colnic. Toată ziua și-o perdea prin sălile primăriei, sau pe la ușile advocaților, doar o izbuti să schimbe gândul primarului care cerea „exproprierea locului“ unde se afla moara lui Simionoff.

Seara se întorcea prăpădit în casa lui din marginea cealaltă a orașului. Și fără să pomenească nevastei, de primejdia ce îi amenința, cădea oftând pe laviță, și ceasuri întregi rămânea nemișcat, cu capul în pământ, cu ochii țintă în vârful cizmelor dela care par'că aștepta o povață.

Intr'o dimineață mai primi o hârtie, — cea din urmă și cea hotărâtoare — prin care comuna îi făcea cunoscut să-și dea jos moara în „24 de ore, conform art... din legea expropriierilor“.

De data asta, Simionoff nu mai alergă la avocat... La preot... acolo crezu el că e singura scăpare, și porni la biserică.

Popa, — cel rusesc, — îl sfătuî s'aprindă o luminare de cel puțin cinci chilograme. Ii ascultă sfatul.

Cu sufletul mai ușurat, se întoarse acasă. Smerit, căzu în fața icoanelor, — care prindeau aproape un perete întreg, — și se puse pe mătâni, până ce umbrele nopții năpădiră în odaie.

Totuș avu somnul tulburat de visuri supărătoare: Părea că Zagănul se umflase și că apa lui verde și rece înecase orașul, colnicul și moara...

Se sculă și mai chinut de grije... Cu pași șovăitori porni de acasă.

Dimineața era tristă. Dinspre Deltă, de peste pustietatea largă a apelor, venea vânt rece și pătrunzător de sfârșit de toamnă. Dăgăutul clopotului dela biserică lipovenească, suna ca de înmormântare. Morarul luă drumul din spatele orașului, — marginea Zăganului — trecând pe cărarea șerpuită, pe care o înăbușeau pe ici-colo, buruienile tufoase ce își încălceau vițele în calea omului...

Cârduri, cârduri de pasări de baltă, cu țipete tânguitoare se perindau, unele după altele, peste oglinda lacului însângerat în bătaia răsăritului.

Simionoff, după ce sări mai multe părleazuri, dădu în „ulița Tătarilor“, ulița tăcută, fără zare și strânsă între garduri înalte, mai înalte decât acoperișul caselor. Când ajunse la margine, unde zarea se deschide largă, Simionoff rămase încrămențit în loc, ca și când pașii lui s'ar fi înfipit de odată adânc, — ca niște țărugi, — în pământ.

Sus, peste teșitura aspră a colnicului, flutura pustiul.

Bietul morar ar fi putut să creadă că moara lui se înălțase la ceruri — să stea la dreapta celuiia cărui popa îi aprinsese o luminare de cinci chilo, — dacă coasta colnicului n'ar fi fost presărată de scânduri, bârne, leațuri, scoabe și toate rămășițele pământeste și, tot materialul din care era alcătuită aceea, care odată fusese moara lui Simionoff.

Jos, la poalele colnicului, într'o frățească unire, se adunaseră toate mahalalele din împrejurimi. Și rușii și bulgarii și turcii și românii, alergară cu toții ca să se bucure de pățania morarului Ivan Simionoff.

Tot orașul știa acum că mucalitul de primar, plictisit de încăpăținarea lui Simionoff, dăduse ordin pompierilor să-și strice moara, — în timpul nopții.

Această întâmplare mi-a schițat-o un tulcean cu care am suit colnicul, ca să privesc de aproape monumentul ce se înalță falnic, întru amintirea alipirei Dobrogei de România.

Al. Cazaban.

Cântec poporal.

— Din România. —

Foaie verde merișor
La fereastra cu uștor,
Bate murgul din picior,
Și nu bate ca s'adorm,
Ci bate ca să mă scol
Să-i dau fân și orzișor.
Fânișor din zânărie,
Orzișor din orzârie
C'asa-mi vrea dușmanii mie.

Păhărel, musteață rară,
Scoate șaua din cămară
Și-o pune pe prispă-afară,
Să mi-o bată vânt de vară;
Și s'o bată la oblânc
Să vie murgul din câmp
Să pun șaua să mă duc,
La puicuța de demult
Că nu-s câne ca s'o uit.
Că de când nu ne-am văzut
Carnea pe mine a scăzut,
Puțintică ce-a rămas
Și-aceea s'a fript, s'a ars
Și de vrei s'o cântărești,
Nici o litră nu găsești,
Nici o litră, nici un dram,
Că-i menită de dușman;
De dușman, mânca-l'ar focul
Că el mi-a mâncat norocul
Da eu noroc am avut,
In crâșmă nu l'am băut,
Nici în târg nu l'am vândut,
Prin străini l-am prăpădit
Și nici că l-am mai găsit.

Șt. D.

FELURIMI

Cât de tare e ghița? Când e ghița pe riu groasă de 4 centimetri, e destul de tare ca să ție pe un om. Când e de 5 cm. ține pe un om cu cal cu tot, la 6 cm. e în stare să ție 80 de boi, la 8 cm. poate să ție patru regimente de infanterie, în pas încet. Ca să poată ținea un regiment de cavalerie urmat de 20—40 de tunuri ușoare, îi trebuie o grosime de 11—16 cm. Când are 20 cm. ține trei regimente de artilerie cu tunuri grele. Iar dacă are 40 cm. de grosime, poți clădi o cazarmă pe ea.

Toate acestea le-au găsit oficerii de stat-major, cari au lipsă în vreme de războiu să știe, dacă au de trecut peste riuri iarna, câtă greutate poate ținea ghița.

Despre poame. Dintre poamele noastre una din cele mai sănătoase e mărul. El conține foarte mult fer și așa e bun pentru cei cari au lipsă de sânge. Conține apoi mult oxigen, care trece în sânge și astfel ușurează lucrarea plămânilor. Mărul nutrește în deosebire splina și prin mijlocirea ei, creierul. În timpul mai nou să face cură de mere pentru vindecarea nervozității.

Peretele sunt foarte nutritive și conțin mult var. De aceea au influință asupra formării și dezvoltării oaselor. Dacă însă mănâncăm prea multe, ne prea împovărează stomahul (rânza).

Fruntele asemenea sunt nutritive, dar au influință mare asupra intestinelor (mațelor) și așa ne pot cauza perturbații în stomah.

Strugurii curăță sângele, plămânile, ficatul și mațele. Coaja boanelor conține materie de fermentație cu efect bun.

Persecile de toamnă iritează stomahul și au influință asupra fierii.

Fragile de câmp conțin mult fosfor, de aceea să recomandă oamenilor nervoși. Dacă mănâncăm prea multe, ne ațită sângele și ne pot face și mici ferbințeli.

Lămâia sau citroana este o poamă foarte sănătoasă. Curăță sângele și pielea scuipatului. Zama ei are putere vindecătoare asupra boalelor de podagră și reumă și nimicește multe bacterii. Ea contrage vasele de sânge și de aceea stămpără trupul omenesc. Portocala are cam aceleași însușiri, ca lămâia.

Nu plângea pe cum să plânge
Făr' vârsa lacrimi de sânge.

III.

Com. de Teodor Stoia, inv.

In ostrovii mărilor

Flori dalbe de măr*)

Mănăstirea Domnilor.

Mănăstirea Dalbă sfântă

Sfântă slujbă cine-o cântă.

O cântă sfântul Ioan

Cu diaconul Ștefan.

De-ascultat cine-asculta

Maica sfântă Precesta

Cu fiul său Mesia

Precesta când auzea

Grele lacrimi îi pica

Grele sunt ca pietrele

Și de mari ca merele

Unde picau se usca

Și nimic nu răsărea,

Fiul său din graiu grăia:

— „Taci măicuță nu mai plânge“.

— „Cum n'oi plânge, n'oi oita

Când văd la Pilat în curte
Trei meșteri și trei tâlhari
Cioplindu-ți cruce de brad“.

— „Lasă maică să cioplească
Pe min' să mă restignească
Lumea să se mântuiască.

IV.

La sfârșitul luminii

Trimbița-vor ingerii

Din patru cornuri de lume

La tot omul pe-alui nume

Să meargă la judecată

Cei morți cu cei vii deodată.

Judecata-i mare price

Toți domni și împărați vor plânge

Că acolo nu trebuie

Nice aur nici argint

Numai suflet drept și sfânt.

Ingustă-i puntea raiului

Ca firuțul părului

Care om îi păcătos

Pică de pe punte jos

Cum pică săcurea 'n peatră

Nu mai vede lumea-odată.

*) Să repetează după fiecare vers.

Raportul »Reuniunii rom. de agricultură«.

A apărut în tipografia noastră al XXI-lea Raport general al Comitetului central al „Reuniunii rom. de agricultură“ din comitatul Sibiului pe anul 1908, redactat de *Victor Torășianu*, secretar.

Raportul cuprinde toate datele amănunțite despre activitatea acestei harnice reuniuni, din anul 1908, cari din rapoartele, ce am dat la timpul său în „Foaia Poporului“ sunt cunoscute în mare parte cetitorilor noștri. Aici le avem strinse într'un mănunchiu și îmbogățite cu rapoarte despre starea reuniunii, numărul membrilor, proiectul de budget pe 1910, etc. cum și cu rapoartele oficiale despre expozițiile aranjate în acel an, îndrumări practice etc.

Din aceste din urmă dăm aci interesanta îndrumare a dlui Cosciuc, ținută la expoziția de vite din Șura-mare, la 6. Sept. 1908. despre

Ingrijirea și creșterea vițelilor.

Cum viitoarea prăsilă a vitelor atârână în parte și dela buna îngrijire și dela creșterea vițelilor, dau aci câteva îndrumări privitoare la îngrijirea lor:

Când să apropie fătutul, vaca dacă e în apropierea ușei, trebuie mutată la un loc mai depărtat de ușă, unde să fie scutită de curenturi reci și să nu fie conturbată. Locul pe care o mutăm să fie mai larg și mai bogat în așternut de paie curate. E bine să fim în apropierea și în ajutorul vacilor aproape de fătut. La fătut să ivește mai întâiu beșica de apă (sălaşul, cămașa, obiala, soartea), pe care nu e iertat a o sparge înainte de vreme, ci trebuie să așteptăm până ce să sparge de sine, sau că a eșit într'atâta, încât să vad picioarele vițelului.

Dacă au eșit picioarele vițelului într'atâta încât le putem prinde cu mâna, e bine dacă ajutăm la vacă să fete mai ușor prin aceea că tragem de vițel ca să iese mai iute. Nu e iertat însă să tragem decât numai atunci când și vaca să opintește. Trasul vițelului se face totdeauna în direcția căilor de naștere, nu e iertat a trage în lături, căci s'ar putea strica vaca.

Dacă vițelul e fătut, numai decât trebuie să i-se curățe botul și nările de mucosități pentru a nu să îneca. După aceea, la caz că nu s'ar fi rupt de sine, legăm strâns la 5—6 cm. de foale umbilicul (buricul) cu o panglică

curată, dar la nici o întâmplare cu ață sau sfoară, și îl tăiem. Legatul umbilicului să recomandă și în caz, că s'ar fi rupt de sine, pentru a împedece o eventuală infectare cu bacterii (microbi) producători de boale. După ce s'ar rupt buricul, vițelul începe să respire, de multeori, dacă fătutul a mers greu, și a ținut timp de tot mult, vițelul nu începe îndată să respire și e pericolu să se înnece. În cazuri de aceste turnăm apă rece preste el și îl frecăm bine, pentru a porni circulațiunea sângelui și respirarea.

După ce am legat buricul dăm vițelul la vacă să-l lingă de mucosități și prin aceasta să-l usuce. Să întâmplă uneori, că vaca nu voiește să-și lingă vițelul, în cazuri de acestea îl uscăm noi prin aceea, că îl frecăm cu un mănunchi de paie mai moi, îl ștergem cu țoale vechi și îl punem pe un așternut cald și moale, acoperindu-l cu un țol vechiu. A presăra vițelul cu sare, pentru ca să facem astfel vaca să-și lingă vițelul, e de tot greșit, sarea poate să pătrundă în ochii, în nasul și în gura vițelului și să producă boale și afară de aceasta sarea detrage căldură dela vițel și poate avea de urmare răcirea lui, de aceea obiceiul acesta trebuie părăsit.

Dacă s'a svântat vițelul cât de cât, îl aplecăm la vacă, făcându-l să sugă. Fiind că la început el nu știe suga, îi mulgem puțin lapte în gură până ce să învață.

Hrana cea dintâiu a vițelului e laptele. Indată după fătut laptele să deosebește de laptele normal, de mai târziu. E de culoare galbenă sau galbenă-brună, de multeori amestecat cu sânge și cleios, are gust și miros deosebit și să chiamă corastă sau coraslă (colostrum). Corasta conține albumine și săruri minerale mai multe, având însușire purgativă (curățitoare). Corasta pentru vițel e de neapărată trebuință, având de scop ca să curețe intestinale (mațele) vițelului de materiile rășinoase ce să află în ele și cari împedecă funcțiunea intestinelor. E de tot greșit a mulge corasta pentru a o mânca, pentru că ea, pe lângă că e o materie grețoasă, care numai pentru om nu e, ci cel mult pentru porci, dar mai pricinuește adese-ori și boale. Vițelii cărora nu li să dă corastă rămân slabi, bolnăvicioși și adeseori pot și peri. Să înțelege, că dacă să bolnăvește un vițel, ori dacă piere, oamenii zic, că a fost deochiat, dară nici deșum nu cred în faptul, că pricina a fost răul, că au tras dela gura vițelului corasta și au mâncat-o ei inșiși. Din un vițel, înbolnăvit

în urma detragerii corastei, cu toate că i-să stâng cărbuni și i să pune pantlică roșie în coadă, vită cum să cade din un asemenea vițel tot nu va eși!

După ce a supt vițelul, îl punem singur în un despărțământ, făcut din scânduri în grajd. Despărțământul să fie la un loc scutit de curent, fiind vițelul fătut foarte gingaș, și să poate răci ușor. Să înțelege, că în despărțământul vițelului trebuie să se facă așternut curat, cald și moale — mai bine din paie. E bine, dacă temperatura (căldura) grajdului e de cel puțin 15° C, dacă grajdul e mai rece, vițelul ușor să poate răci și bolnăvi.

Trebuie să ne îngrijim de curățenia cea mai mare, așternutul să se reînnoiască zi de zi. Vițelul încă trebuie curățit, țesălat, periat, ca să se curețe pielea, căci numai așa îl putem ținea sănătos și îl putem feri de boale.

De câteori să sugă vițelii pe zi? La început stomacul (rînza) vițelului e încă de tot mic, așa că poate încăpea în el lapte de tot puțin, de aceea în săptămâna dintâiu, îl lăsăm să sugă de 5—6 ori la zi, pentru a putea lua cantitatea (măsura) de lapte cât e de lipsă dezvoltării. În săptămâna a 2-a de 4-ori, și după ce a trecut de 14 zile, îl lăsăm să sugă numai de 3-ori pe zi, deoarece stomacul vițelului s'a mai dezvoltat și începe în el și o cantitate mai mare de lapte. În zilele dintâiu nu se mulge vaca, în zilele acestea ea nu produce (nu dă) lapte, corastă, mai mult decât are lipsă vițelul. Mai târziu de câteori să sugă vițelul să mulge și vaca. Nu e iertat să lăsăm să sugă întâiu vițelul din toate țitele câte puțin și apoi să mulgem, deoarece vițelul capătă numai lapte subțire fără un pic de grăsime. Mai corespunzător e dacă să mulge 2 țite de tot și 2 rămân vițelului, din care el va suga tot laptele. În cazul acesta se nutrește mai corespunzător. La întrebarea cât timp să sugă vițelii? bunul econom află răspuns la pag. 80—87 din cartea cu titlul „Nutrirea animalelor de casă“, ce am scris-o și care a apărut sub Nr. 15 al Bibliotecii „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu“.

La început vițelii nu să leagă. Ei să lasă liberi în despărțământul lor pentru a face mișcare. În zile frumoase, chiar și iarna, e bine dacă să lasă pe afară. Mișcarea în liber le face bine. Vițelii se leagă numai după ce au trecut de 4 luni. În cele 2 săptămâni dintâiu vițelul nu bea apă; când începe să mănânce însă, e de lipsă ca să-i punem de 5—6 ori

VESELIA

— Foia glumeată a „Foi Poporului“. —

Kiselef și Mehedințeanul.

— Anecdota istorică. —

În vara anului 1831 izbucni holera în București; se închisese toate barierele (eșirile din oraș) de un cordon militar. Generalul rus Kiselef, puternicul stăpânitor de atunci al Munteniei, eșise într'o zi să se plimbe cu trăsura. A umblat pe la Herestrău, pe la Floreasca și să întoarse pe altă cale spre București. La barieră, sentinela — un Mehedințean — să puse cu pușca în drumul lui Kiselef.

— Nazat, (îndărăpt) că dau foc!

Kiselef să ridică în trăsură

— Eu sunt generalul Kiselef.

Poți să fii. Du-te la căprarul cordonului și adă-mi hârtie, că poți trece.

Generalul să coborî jos, scoase un galbin și-l întinse soldatului:

— Iacă, frate, bacșiș, lasă-mă să trec.

Mehedințeanul plecă pușca și zise blând:

— Excelență, e holeră în oraș, nu pot pune mâna pe bani. Dacă vrei să mă cinstești, aruncă-mi-i, căci din mână n'am voie să-i iau.

Kiselef aruncă galbinul. Soldatul puse piciorul pe galbin, ca să-l ia în stăpânire, apoi întinse pușca:

— Îndărăpt, generale, că trag foc.

— Dar bine, bre, ți-am dat bacșiș.

— Îndărăpt generale!

Și soldatul a tras cocoșul și-a pus arma la ochi. Generalul a trebuit să se întoarcă. Ajuns pe altă cale în București, Kiselef a poruncit să se afle numele soldatului, căruia i-a mai dat doi galbini și l-a înaintat căprar pentru gluma ce i-a făcut.

Țăranul și avocatul.

Cu căciula într'o mână și-un găscan la subțioară

Un țeran odinioară.

Să întâlnească un domn cam oacheș, dar nemțește îmbrăcat.

— „Domnule! i-a zis țăranul, Dumneata ești „apucat“

Și cunoști mai bine legea ca primarul dela sat;

Pentru asta, cu o găscă am venit să-ți cer un sfat:

Mai anțerț împrumtasem p'un vecin cu zece lei,

Și mergând la dânsul astăzi să-mi cer bănișorii mei,

„Du-te dracului!“ îmi zise datornicul înrăit,

— Și tu, ce-ai făcut. țerane?

— „La Dumneata am venit“.

Filozofii indici despre doctori.

Filozofii din India spun următoarele despre doctori și boale:

Boala e una, bolnavul alta, de aceea ei sunt mereu în coartă. Ca să-i despartă, vine doctorul. El are ochii legați și un ciomag în mână. Dacă doctorul lovește boala, să vindecă bolnavul, dacă dă în bolnav, îl omoară...

pe zi apă proaspătă și curată în despărțământul lui, ca să poată bea după trebuință. Asemenea e bine să i se pună în iesle și zdrob de sare, din care linge, dupăcum simte lipsa.

Ieslele din despărțământul vițelului să fie joase, fundul ieslelor să nu fie mai sus ca 10—12 cm. dela fața pământului, atunci vițelul să desvoaltă frumos și capătă spinare oabla, dacă însă ieslele sunt prea înalte, capătă spinare încovoiată.

Sibiiu, Septemvrie 1909.

Aurel Cosciuc.

SFATURI.

Intărcațul vacilor. Unile vaci cu lapte au obicei, că nu întarcă până ce nu fată iarăș. Mulsul până la a doua fătare are urmări rele, atât pentru desvoltarea vițelului din pân-tece, cât și pentru vacă. Vițelul fără lapte nu să poate desvolta bine, iar vaca prin nutrirea vițelului slăbește peste măsură. Pentru înlăturarea acestui rău vaca trebuie lăsată înainte de fătare ca să înfarce. Intărcațul să face așa: vaca să mulge tot mai rar, până când întarcă de tot.

NOUTĂȚI

Protopopul Iliei. Consistorul plenar din Sibiiu, în ședința de Luni din săptămâna trecută a numit protopresbiter al tractului Iliei pe dl Z. Murășanu, care la alegere a înrunit totalitatea voturilor.

Impotriva alcoolismului (beției) a vorbit dl profesor *Aurel Bratu*, în conferința sa ținută Duminecă, în 26 Dec. c. în sala muzăului „Asociațiunii”. Dânsul a arătat primejdia alcoolismului, care să lățește și la noi tot mai tare, a vorbit despre încercările și experiențele făcute pentru combaterea abuzului cu beuturile spirituoase, a arătat pagubele mari, ce le cauzează alcoolismul și s'a exprimat că o organizare pentru combaterea acestei plage sociale ar fi de lipsă și de mare folos. Publicul, alcătuit în mare parte din tineretul școlar, a răsplătit cu vii aplauze espunerile în-teresante ale dlui prof. A. Bratu.

Viriliștii români din Brașov. Din șirul viriliștilor români din Brașov publicat în nr. trecut, a rămas afară numele dlui adv. *Dr. Ilarie Ienei*, care după cum suntem informați asemenea este virilist, — ceeace îndreptăm.

Pentru Muzeul „Asociațiunii”. Domnii al căror nume este indus în consemnarea prezentă, și-au răscumpărat felicitările de Anul-Nou 1910 în favorul Muzeului Asociațiunii, contribuind următoarele sume:

Iosif Sterea Șuluțu, consilier de tribunal, 10 cor. Dr. Liviu de Lemény, avocat, 40 cor., Partenie Cosma, dir. „Albinei”, Dr. Oct. Russu, adv., Dr. Eusebiu Roșca, dir. sem., Dr. Miron Cristea, asesor, Dr. Lucian Borceia, adv., toți din Sibiiu, Ioan cavalier de Pușcariu, septemvir în penz., Bran, câte 10 cor. Dumitru Vulcu, cassar cons., Valer Neamțiu, căpitan auditor, Dr. Ilie Beu, medic, E. Verzariu, funcț., Vasile Gămulea, funcț., câte 5 cor. Dr. I. Borceia, prof., Dr. Aur. Crăciunescu, prof., Dr. Nic. Bălan, prof., Const. Popp, funcț., Ioan Vătășan, funcț., câte 3 cor. I. Pamfilie, arhitect, Er. Borceia, câte 1 cor. toți din Sibiiu. — Sibiiu, 22 Decemvrie v. 1909. Iosif Sterea Șuluțu, prezid.

Distins. Dl Rudolf Habermann, proprietarul cunoscutei fabrici de bere din Sibiiu, a fost distins pentru berea sa escelentă cu medalia de aur la expoziția de victualii (mâncări, beuturi etc.) aranjată de curând la Pariz și Londra.

Dr. T. Ionescu și Români din America. Am scris, că vestitul profesor dela facultatea de medicină din București, dl Dr. Toma Ionescu a mers în America, să-și arete metoda său de a face fără simțire nervii la operații.

Pe lângă primirea însuflețită, ce i-au făcut cercurile medicale, învățatul profesor a fost salutat și de Români din New-York. Iată ce scrie foaia „Tricolorul” din America în privința aceasta:

„Dl profesor Toma Ionescu a sosit la New-York. Acolo, președintele societății „Avram Iancu”, d. Ambroziu Neder din New-York, i-a scris o epistolă. Ziua următoare a fost primit d-sa și d. T. Nebi, președintele societății macedo-române „Lupoica”, de d. Ionescu.

D. Neder ne scrie, că d. T. Ionescu, l-a primit foarte afabil. Dlor i-au istorisit cum sântem noi Români din America organizați în societăți, cari toate sunt cartelate în o „Uniune”, care are tipografie și foaie românească. Când i-au istorisit dlui prof. Ionescu, că aici, în America, sunt 150 mii de Români, dlui Ionescu nu-i venia a crede. A fost de altcum, pe cum ne scrie d. Neder, pus în curent cu toate chestiile de interes obștesc românesc.”

Eschidere din seminar. Din Sătmar să scrie, că din seminarul catolic de acolo au fost eschiși 5 teologi români gr.-cat. anume: Alexandru Bretan, M. Dănilă, Liviu Fogaș, A. Păscuțiu și V. Popoviciu — pentru că țin cu sfințenie la limba maicii lor și n'au voit să se supună poruncii rectorului, care i-a oprit să mai vorbească românește ei între ei.

Iată fructele șovinismului nebun! E vorba însă, că diecezele gr.-cat. cari n'au școale teologice, ar face bine să-și trimită teologii în seminariile din Blaj sau Gherla.

Despărțământul Lugoj al Asociațiunii. „Drapelul” scrie, că săptămâna trecută Miercuri s'a întrunit sub presiul dlui Dr. G. Popoviciu comitetul despărțământului Lugoj al Asociațiunii, constituindu-se în modul următor: Director Dr. G. Popoviciu, sub-director Dr. Caius Brediceanu, cassier Dominic Rațiu, controlor Dr. Aurel Ciupe și secretar Dr. Cornel Gându. S'a desbătut apoi în amănunte programul nou de lucrare. S'a luat în vedere înființarea a 5 agenturi și tot atâte biblioteci populare. S'a stabilit programul de conferențe. S'a desbătut ideea tovărișiiilor economice și peste tot s'au luat măsuri de a introduce o nouă viață în marginele largi ale acestui așezământ.

Lipsa în Bihor. Pentru ajutorarea celor lipsiți din comitatul Bihorului, ministrul de agricultură Darányi a dat 2000 cor. Aceasta sumă, față de marea lipsă, e de tot puțină, asemenea unui picur de apă în mare. Dar uitasem, că e vorba aci de Valahi și încă de ce Valahi... cari au ales de deputat la Beiuș pe Dr. Lucaciu.

La darurile de Crăciun ce să vor împărți de „Reuniunea sodalilor români din Sibiiu” cu prilejul Nașterii Domnului au binevoit a mai dăru: Ioan Pamfilie, arhitect consist., 1 cor.; „Un om sărac” 20 bani; Dem. Vule, cassar consist., 2 cor.; Ioan Bratu, învățator, Tilișca, 1 cor.; „Români din Rogatica”, (Bosnia) pentru săracii din Sibiiu, prin I. Brad, 11 cor. Petru Moga, franzelar, 50 colăcuți, Dr. Emanuil Doctor medic, Viena, 20 cor. Șofroniu Roșca, funcționar la „Albina” 2 cor. Victor Păcală, profesor semin. 1 cor., Victor Fincu, controlor consist. 2 cor., Nic. Târnavan, practicant librar 2 rocuri, R. P. Barcianu, librar 1 cor., doamna N. Victor Onițiu, 2 hăinuțe, 4 șorțe, 5 părechi ghetete și 2 căciulițe.

Calendarul Portativ al funcționarilor de bancă români, a apărut pe 1910 redactat de dl Vasile Babi, casarul institutului „Bihoreana” în Oradea-mare. Tiparul tipografiei diecesane gr.-or. române, Arad. Are o prefață, apoi după partea calendaristică, întocmită în mod practic, următoarele articole: Chestiunea organizării funcționarilor de bancă români, de Vasile Babi. Organizarea economică, de Teodor Filipescu. Birocratismul de P. Stoica. Reescontul, de N. Căldărea. Rolul băncilor și al funcționarilor lor în organizația noastră economică, de Emil Tișca. Ceva despre calificarea funcționarilor nostri de bancă, de Const. Călțiu jun. Din durerile noastre de Emil Rusu. Cronica anului. Numele funcționarilor dela băncile române. Institutele financiare române. Prețul 2 cor.

Cor mixt în Lighet. „Tribuna” scrie, că la stăruința harnicului preot român Aurel Em. Peteanu, românii din Lighet (com. Timiș) au hotărât înființarea unui cor mixt. Până acum s'au înscris peste 50 de membri. Corul va fi pus supt conducerea harnicului preot.

Revărsarea Crișului. Dela Oradea mare să anunță, că în urma ploilor din săptămâna trecută apele Crișului au crescut așa de mult încât s'au revărsat. Partea de oraș de pe țărmurii Crișului a fost năpădită de apă, zăgăzurile au fost rupte. Poporațiunea îngrozită a părăsit casele.

În Rusia! Duma, (dieta rusască) la propunerea deputatului Antonov, a hotărât să se permită, ca în ținuturi unde o parte mare a poporului nu știe rusește, să se întrebuițeze la tribunale limba poporului din ael ținut.

La fondul steagului Reuniunii meseriașilor sibiieni au mai dăruit: Ilie Steflea, blănar 20 bani, George Vărtan, croitor 30 bani, Ș. R. 28 bani, Ioan Prescure notar (Calbor) 35 bani, George Șolca (Felmer) 20 bani și Vic. Tordășianu, prezid. 10 bani.

Starea sămănăturilor, după comunicatele raporturilor economice, este preste tot favorabilă. După rapoarte, vremea în cele mai multe locuri a fost moale și ploioasă. Ar fi de dorit zăpadă, căci dacă va veni ger sec, va face mare stricăciune sămănăturilor neacoperite de zăpadă.

O greșală a Țarului. Din Petersburg să scrie următoarea istorie ciudată:

Țarul Nicolae e un om foarte confuz. Primăvara trecută a găsit pe masa sa de scris două ucazuri pe cari trebuia să le iscălească. Unul dintre ucazuri conținea înălțarea la gradul de colonel a unui favorit al țarului, iar celalalt era îndreptat contra unui ofițer, care se făcuse vinovat de mari neglijențe și a fost osândit la exil în Siberia. Conform obiceiului, locul numelor era lăsat gol, deoarece țarul trebuia să scrie singur în ucazuri numele ofițerilor. Țarul din greșală, a pus numele ofițerului exilat în ucazul destinat ofițerului ridicat la rangul de colonel, iar în ucazul acestui pe al ofițerului osândit la exil. Oamenii din jurul țarului au observat numai decât greșala și erau din pricina ei în mare confuziune. Cu toate acestea n'a cutezat nici unul să atragă atenția țarului asupra greșelii ce făcuse, deoarece țarului nu-i place să se amestece nimenea în trebile sale. Omul favorit al țarului era dus deja de șcasă luni în fortăreața Petru-Paul, când într'o zi țarul și-a exprimat mirarea în fața câtorva oameni ai curții, că omul său favorit n'a venit încă să-i mulțamească distincția ce i-se dăduse. Oamenii curții i-au dat la început răspunsuri evasive, ceeace a deșteptat și mai mult curiozitatea țarului, așa că dela o vreme a cerut să i-se spuie hotărât adevărul. Indată ce a aflat, că ce pacoste a cauzat din pricina confuziei sale, a luat dispoziții pentru eliberarea colonelului, dela care și-a cerut apoi iertare într'o scrisoare. Că ofițerul osândit la exil, numit însă colonel, ce s'a întâmplat, nu se știe. Va fi rămas colonel și — pace.

Ajutor de stat orașelor. Ministrul de finanțe a lichidat cele 2 milioane cor. din bugetul pe 1909, votate pentru ajutorarea orașelor. Din sumele ce le primesc orașele să îmbunătățesc salariile deregătorilor și să fac eventual îmbunătățiri diferite. Dintre orașele din părțile noastre primesc ajutor următoarele orașe: Aradul 50,000 cor. Clujul 66,000, Murăș-Oșorheiul 26,000, Oradea 60,000, Timișoara 60,000, Vârșețul 24,000, Abrudul 3000, Alba-Iulia 7000, Aiudul 5000, Ocna-Sibiului 3000, Bistrița 9000, Brașovul 20,000, Făgărașul 7000, Deva, Hațegul și Orăștia fiecare câte 5000 cor. Hunedoara 4500, Ibașfalăul 4000, Cojoana 5000, Caransebeșul 8000, Lugojul și Sighetul din Maramurăș fiecare câte 11,000, cor., Reghinul 7000, Mediașul 9000, Sighisoara 7500, Baia-Sprie 3000, Baia-mare 11,000 cor. Careii-mari 15,000, Sibiiul 17,000, Sebeșul-săs. 6000, Șimleul din Sălașiu și Zălaul fiecare câte 6000, Dejul 8000, Gherla 7000, Biserica-albă 6000, Turda 10,000, Becicherecul 18,000, Chichinda-mare 15,000, și Odorheiul săc. 8000 cor.

Cununie. Dl. F. A. Degan, comerciant în Fiume și d-șoara Popoviciu din Sibiu vor celebra cununia lor religioasă în catedrala română din Sibiu, în 9 Ianuarie n. a treia zi de Crăciun, la 4 ore d. a.

Dl. Octavian Goga a plecat Joi, săptămâna trecută din Sibiu. La plecare îi s'a făcut o frumoasă manifestație de simpatie. La Arad, unde dl. Goga s'a oprit pe 2 zile, s'a aranjat asemenea o cină comună, la care au luat parte mai mulți prietini și stimatori ai poetului. Dl. Goga a plecat la München, în Germania, iar de acolo la primăvară va merge la Pariz. Dânsul va rămânea timp mai lung în străinătate.

Colinde din popor. Cu acest titlu a apărut la Craiova o broșură de colinde, adunate de *St. St. Tuțescu*, inv. (Nr. 5. din Bibl. felcloristă.) Prețul 30 bani. Broșura conține 32 de colinde, unele din Ardeal. La foaia nr. 1 de azi dăm o colindă din colecția dlui Tuțescu.

Pom de Crăciun. Comitetul reuniunii femeilor pentru înfrumusețarea bisericii gr.-cat. din Sibiu invită cu toată onoarea pe mariniștii contribuenți și alți binevoitori la serbarea „pomului de Crăciun“, ce să va ținea la școala populară gr.-cat. de aici, strada Podului (Brückengasse) nr. 7. Duminecă în 2 Ianuarie st. n. 1910, la 4 oare după amiază.

Numire de doctor. Aflăm că ministrul de interne ungar a numit pe dl. Dr. Aurel M. Căndea medic secundar la spitalul de stat din Pojon. Tinerul doctor este fiul protopopului gr.-or. Ioan Căndea din Avrig.

În loc de cunună. Ni-să scriu următoarele: La înmormântarea regretatului protopop al Bistriței Gherasim Domide, întâmplată la 18 Dec. a. c., preoțimea tractuală din Vicariatul Rodnei, a cărui cap și conducător era să fie și cea a tractului său propriu, nu a depus cunună peritoare pe sicriu, ci din partea multora s'a contemplat a se conferi mai bine împreună spre un scop filantropic. Ce scop mai potrivit cu bunătatea inimii repositului ar fi, decât societatea „Nașcu“ cu vînta de ajutorare a școlărilor buni, eminenți, dar săraci și lipsiți?

Lipsind timpul fizic pentru colectare la înmormântare, sunt rugați frații preoți din ambele tracte pe această cale, a trimite fiecare prinsoșul său benevol de dragoste frățească — fie acela oricât de modest — sau la adresa oficiului vicarial sau la adresa direcțiunii gimnaziale în Năsăud. — Rebrisoara, în 19 Dec. 1909, Anton Precup, ad. int. al ofic. vic.

Glume. „Călimdarul Poporului“ pe 1910, cuprinde, pe lângă bucățile literare interesante, sfaturi și povești economice, și multe glume, așa el are și o parte veselnică. Din aceste dăm în nr. 1 de azi o glumă ilustrată: Ciuha. „Călimdarul Poporului“ pe 1910, costă, cu porto cu tot 45 fil. Bani să pot trimite de-odată cu prețul abonamentului la „Foaia Poporului“.

Avanzare. D-șoara Eugenia Bărdosy profesoară auxiliară la școala superioară de stat (liceu) de fete din Cașovia, a fost din partea ministrului de culte și instrucțiune publică numită profesoară ordinară la această școală superioară. Numita profesoară și-a început cariera la școala civilă a „Asociațiunii“ din Sibiu, unde a funcționat 2 ani.

De-ale băncilor noastre. Iată câteva date despre băncile noastre din „Calendarul portativ“ al dlui Babi: În total avem 164 bănci românești cu capital social de 22 milioane 791 mii coroane. Fondurile de rezervă fac 8 mil. 208 mii cor. Fondurile de penziuni fac 1 milion 830 mii, iar suma dată de întemeiere meoace pentru scopuri culturale face 1 milion 365 mii cor. Se înțelege, că cele mai multe din aceste bănci, sunt de dat foarte nou, așa că n'au dat decât foarte puțin pentru scopuri filantropice. Mai mult a dat „Albina“ (dela 1872—1909) în 37 ani a dat cu totul 322 mii cor. pentru scopuri de binefacere. La aceste 164 bănci funcționează cu totul 730 de funcționari.

Nenorocire de tren. Sâmbătă, în ziua primă a Crăciunului catolic, o mare nenorocire s'a întâmplat în Austria, pe linia ferată dintre Praga și Viena, la gara Uhersko. S'a ciocnit adecă un tren accelerat cu unul de marfă, cu putere atât de mare, încât mai multe vagoane au fost sfărmate, iar dintre călători 14 au rămas morți pe loc, 22 sunt grav răniți, iar mulți alții cu rane ușoare. Ciocnirea s'a făcut din nebagarea de samă a unui de-regător dela calea ferată.

Rusia vinde pământ. Foaia rusească Rieci vestește, că guvernul rusesc a îmbiat Statele-unite din America să cumpere dela Rusia partea nordică a insulei Sachalin.

Advocații. După datele statistice, Ungaria are preste 6000 de advocați.

La sfârșitul anului 1904 au fost în toată țară 5300 de advocați, 1905 5512, în 1906 erau 5776, în 1904 se urcaseră la 5995, iar la sfârșitul anului trecut 1908 Ungaria avea 6215 advocați, cari până acum au sporit de sigur din nou cu câteva sute. Între aceștia numărul advocaților români este cel mult de 350, va să zică cam 5 procente.

O păreche... tânără. În Kiskörös a avut loc, o nuntă cum mai rar să pomeneste. Mirele împlinise 82 de ani, iar mireasa era „numai“ de 62 ani.

Furtună. În America, pe la New-York și preste tot în partea răsăriteană a Statelor-unite a bătuit săptămâna trecută o furtună uriașă cu zăpadă. Furtuna a făcut mari pagube și au căzut jertfă și vieți omenești. A răsturnat coperișe de case, pomi și stâlpi telegrafici etc. În jurul orașului Boston un vapor a fost zdrobit de stânci. După constatările cele mai noue, în jurul New-Yorkului au fost omorâți 18 oameni.

La fondul pentru înzestrarea fetelor sărace, al „Reuniunii meseriașilor sibieni“, a mai dăruit: Aurel Băciu, cand. de avocat, 60 bani; Șerban Marcu, vice-primar (Reșinari), soția sa Stanca n. Șogan și copii lor Giurea, Stanca Sora și Șerban, 2 cor.; Aurel Lupșan, contabil (Corabia), 22 bani; Ioan Măgian, comerciant (Calvasăr), 1 cor.; Adam Basarabă, paroh (Romos), 40 bani și Eugenia Tordășianu, profesoară, 10 bani.

Curcubeu în ziua de Crăciun. În ziua de Crăciunul catolic s'a văzut, după cum ni se scrie, un curcubeu curat și frumos pe la Grădiște, și Păucinești în valea Hațegului. Tot atunci s'a văzut și la Lugoj. „Drapelul“ scrie, că Sâmbătă, în ziua întâi de Crăciunul catolic, dimineața între ora 8 și 9 s'a putut vedea în Lugoj un admirabil curcubeu, care arăta în plină pompă cerul spre apus, par'că ar fi în dricul verii. După curcubeu n'a urmat însă senin, ci înorându-se, de nou a pornit o drăguță de ploaie. Constatăm acest fenomen pentru aceia, cari tind la unificarea calendarului. Tot e mai bun calendarul nostru, cel românesc, decât cel catolic, conform căruia plouă la Crăciun și ninge la... Paști. Au știut bătrânii noștri ce fac când au întârziat cu calendarul.

Caz de moarte. În Făgăraș a răposat în vârstă de 70 de ani proprietarul Ioan Ghimbășan, fost curator prim al bisericii gr.-cat. din Făgăraș. În mormântarea lui a avut loc Duminecă, la 26 Dec. în cimitirul din Făgăraș.

Marele proces politic din Austria, despre care am scris în un număr de mai înainte, s'a sfârșit săptămâna trecută, cu împăcarea partidelor. În decursul pertractării s'a dovedit, că doue acte, folosite de gazetarul Friedjung, au fost false. În urma acesteia Friedjung nu a mai făcut întrebuintare de celelalte și s'au dat declarații de împăciuire din amândouă părțile. Spesele să poartă împumutat.

Un omor politic. În una din nopțile trecute a fost omorât în Petersburg șeful (capul) poliției secrete rusești, generalul Carpov. L-a omorât cu o bombă agentul polițienesc Wosresenschi. Acesta stătea în slujba poliției, dar era revoluționar și ținea cu revoluționarii. El, câștigându-și încrederea lui Carpov, l-a chemat pe acesta în o locuință închiriată de poliție. Carpov a mers și a șezut pe divan.

Wosresenschi eși pe un moment afară și atunci de-odată explodă o bombă, care fusese ascunsă sub divan. Explosia a zdrobit tot mobilierul din chilie, iar trupul lui Carpov a fost găsit mutilat grozav. Wosresenschi a fugit, dar a fost prins pe uliță. El voia să puște, dar îi s'a luat revolverul din mână. În legătură cu aceasta au fost prinși mai mulți oameni bănuți și făcându-se perchiziții de case, s'au aflat bombe și mult dinamit.

Cook un înșelător. Cetitorii noștri își vor aduce aminte, că nu de mult s'a zvonit, că un călător, cu numele Cook a pătruns prin ținuturile ghețoase până la polul nordic al pământului și că el e cel dintâiu, care a descoperit polul. Un alt călător Peary a protestat dela început și a susținut, că Cook e un înșelător, care n'a fost nici când pela polul nordic. S'a început apoi o discuție și ceartă prin foi între acești doi exploratori. Publicul asemenea era împărțit în două, unii pentru Cook, alții pentru Peary. Cook a zis, că are probe, că a fost la pol, precum măsurări, observații etc. și că pe aceste le va trimite la Copenhaga. Până acum el n'a trimis nimic și luând bani, o sumă mare, dela un impresar american, ca să ție conferențe în America, a fugit și azi nu se știe unde-i. Chiar și prietini lui cred, că Cook e un înșelător.

Teatru. Cu ocazia serbărilor Crăciunului catolic, Sâmbătă și Duminecă, s'au dat după prânz și sara 4 pieze alese, între cari Duminecă sara ca novitate „Der dunkle Punkt“, comedie în 3 acte. Public mult și ales a umplut teatrul. Mult public a fost și Luni sara, când s'a jucat frumoasa operetă „Die Dollarprinzessin“. Jocul escelent al actorilor a delectat mult publicul, care i-a răsplătit cu vii aplauze. Dintre piezele din săptămâna aceasta amintim comedia romantică „Cyrano de Bergerac“, pieză de repertor a teatrului de curte din Viena. Pieza a fost dată în beneficiul escelentului actor A. Viebach. În pregătire mai sunt: Taunhäuser (Parodie), Der Skandal, etc.

Invitare de abonament.

Apropiindu-se sfârșitul anului, deschidem un nou abonament la „Foaia Poporului“ pe anul 1910.

„Foaia Poporului“ va fi și în anul ce vine, aceeași, ce a fost până acum, de 17 ani ai ființării sale: un apărător al drepturilor poporului nostru, un sfătuitor sincer al oamenilor dela sate, o făclie luminătoare al tuturor ce o cetesc și-i urmează poveștele.

Ea va merge pe aceeași cărare dreaptă ce a străbătut-o de 17 ani și dela care nu s'a abatut și nu să va abate nici odată.

În anul ce vine „Foaia Poporului“ intră sub auspiciu priincioase. Cetitorii noștri știu, că tipografia editoare a foaiei a ajuns în mâni românești, cumpărată de dl. Nicolae Bratu. Urmarea acesteia e, că și foaia va fi scoasă în tipar în condiții mai bune, va fi mai îngrijită și cu mult mai bogată, ca până acum. Despre aceasta s'au putut convinge onor. cetitori și până acum. Cu toate aceste prețul de abonament rămâne același.

Dacă luăm în samă cuprinsul mare al „Foi Poporului“ și că ea apare ilustrată, ne vom încredința, că este cea mai ieftină foaie românească.

Cerem deci sprijinul iubitorilor noștri cetitori și-i rugăm a-și renoi în curând abonamentul, spre care scop la numărul trecut am alăturat avizuri postale. Rugăm a renoi cât mai curând abonamentul, ca să nu să prea grămădească pe Stele serbătorii.

Îi rugăm totodată a lăși „Foaia Poporului“ între prietini și cunoscuții lor.

Farmacia a făcut în deceniile din urmă progrese de necrezut, așa că azi avem d. e. mijlocul valorat de mult, uleiul de pește, în o formă nouă, care eliberează uleiul nu numai de desavantajele sale, de mirosul și gustul său, ci ni-l oferă în o formă ușor de mistuit, ceea ce îi ridică forța de efect. Aceasta e „Emulsiunea Scott”, care să capătă în toate farmaciile.

Școalele de muzică Kaiser. La esamenle muzicale de stat, ținut de curând au fost aprobați 14 candidați ai școalelor de muzică Kaiser din Viena (între cari 2 cu „distincție”), anume pentru clavier, violină și cant. Candidații sunt din diferite părți ale Austriei și unul din America de nord.

POȘTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRĂȚIEI.

A. T. în P. Primit cu plăcere propunerea. Urmează scrisoarea. Sărbători fericite.

G. în Săb. Casetele nu le vei putea avea pe sărbători. Manuscriptul îl voi trimite. Pentru abonați îți vom trimite o listă.

Laur C. în Câmp. Îți scrie dl O. Tobias, oficial la „Albina”, care o pricepător în afaceri de mine. La dânsul să te adresezi în chestii de aceste.

Șt. St. Tufescu în C. (Dolj). Mulțumite pentru broșuri și dedicație. Am luat notiță. Sărbători fericite.

S-ca. În curând merge scrisoare.

Redactor resp. Silvestru Moldovan.

Editura și tiparul: „Tipografia Poporului”.

Producțiuni și petreceri.

IN SIBIIU.

Un grup de meseriași români, aranjează o petrecere cu joc, în sala dela „Kwanka”, Vineri în 25 Dec. st. v. (I-ma zi de Crăciun). Începutul la 8 ore seara.

IN DEJ.

Comitetul filial din Dej al „Societății pentru fond de teatru român”, aranjează în 9 Ianuarie 1910 st. n. (a treia zi de Crăciun) în sala cea mare a hotelului „Europa” o reprezentație teatrală. Venitul curat este destinat pentru trebuințele soc. Să vor juca piezele: I. Distrășii, comedie într'un act de A. Kotzebue, localizată de Corneliu Darabant. II. Declamațiuni și cântări. III. Otravă femeiască, comedie într'un act de N. Țințariu. Cu această ocaziune tinerimea română universitară din Dej și jur aranjează o Petrecere cu joc. Damaele sunt rugate a se prezenta în toaletă simplă și după posibilitate în costum național.

O răceală

deschide de multeori calea pentru o mulțime de boale serioase.

Emulsiunea lui Scott

însă împiedică cu succes dezvoltarea lor. Curățenia părților ei constitutive, puterea de nutrimant, mistuirea ușoară au întărit renumele

EMULSIUNEI LUI SCOTT între medici, moașe, părinți și pacienți, ca medicină de primul rang, împotriva tuturor boalelor de piept și gât.

Emulsiunea lui Scott

este pretutindeni cunoscută, ca o Emulsiune fără părech.

Prețul unei sticle originale 2 cor. 50 f.

Să capătă în ori și ce farmacie.

Garantat curat numai cu marca pescariului ca semnul procedurii lui Scott.
227 15-28

Numai marfa bună și solidă. Prețuri ieftine, garanție conștientioasă.

Iuliu Erős

SIBIIU, strada Cisnădiei Nr. 3.

Cea mai mare prăvălie transilvană de oroloage, bijuterii, argintării și aurării își recomandă produsele ieftine, și vrednice de preț de oroloage, aurării etc. 262 11-

Prețcurante ilustrate la dorință gratis și franco.

Cea mai bună pogace pentru câni

este și rămâne

Pogacea pentru câni a lui Fattinger

care dintre toate mijloacele de nutriție de acest solu posedă cea mai bună compoziție și efect de nutriție.

50 Kg. Cor. 28.— 5 Kg. liber de porto Cor. 3:31

Puppy-Bisquit a lui Fattinger

pentru câni tineri.

50 Kg. Cor. 26.— 5 Kg. liber de porto Cor. 3:31

Prospecte libere de porto prin Fabrica de pogăci Fattinger patent pentru câni și nutrimant pentru galițe H. Pelsterer (proprietarul și întemeietorul fabricii) în Wiener-Neustadt.

Preste 250 de prime premii.

Mijloacele de nutriție ale lui Fattinger și pregătesc sub controlă veterinară. 104 26-24

Vânzare!

Cadouri potrivite de Crăciun și Anul-nou, între cari mobile decorate frumoase și alte obiecte sculptate, cum și jucării pentru copii, recomandă pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Victor K. Bell

măsar și sculptor 338 1-1

Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 23, în curte.

Catalogul meu mare bogat ilustrat despre

Nobilitarea vițelor

Oltoani și vinuri îl trimit fiecăruia

GRATIS

care îmi face cunoscută adresa lui. Să ceară cartea aceasta și acela, care nu dorește să facă eventual comande, pentru că din cartea aceasta să poată informa asupra vierului și conține catalogul și o mulțime de ilustrații de vițe, europene și americane, rădăciri, trupine, și de rerumitele vițe Delaware, din cari soiri avem totdeauna mai multe milioane. Prețurile cele mai convenabile. Mii de scrisori și de ateste, între cari și dela domeniul grofești și de ale arhiducilor. Adresa: Szücs Sándor fia, Cultură de vițe, Bihardiószeg. 289 12-26

■ 5500 ■

de certificate dela medici și privați autenticate de notariul public dovedesc, că

Caramellele de piept

cu cei trei brazi

ale lui Kaiser

delațură mai bine

259 10-24

TUSA

răgușeala, troacna, catar, tusa măgărească

Pachet 20 și 40 fileri.

Doză 69 fileri.

Să capătă la Ianos Budaker în Székely-Keresztur (Cristurul-săcuesc) cum și în toate farmaciile, drogheriile și băcăniile mai bune.

Vinuri de masă escelente,

litra cu 40 și 48 fileri la cumpărare de cel puțin 50 litre oferă negustoria

145 29— de vinuri

JOSEF SCHULTZ

Sibiu, strada Urezeului 20

Epilepsia. Cine suferă de epilepsie, nevoie și alte boale de aceste nervoase, să ceară o carte de deslușire, care să capătă gratis și franco prin „Priv. Schwanen-Apotheke”, 177 Frankfurt a M. (Germania). 24-52

Cărămizi și țigle

se află în magazinul nostru din

Bistrița, piața Cailor Nr. 9

cu următoarele prețuri:

o mie de cărămizi	{	în magazin	28 C.
		în wagon la gara din Bistrița	84 C.
o mie de țigle (și repuri)	{	în magazin	15 C.
		în wagon la gara din Bistrița 16 C. 40 f.	

Cărămizile și țiglele (și repurile) sunt de calitate superioară,

lucrate și arse foarte bine,

din vestitul lut mălos ce se află în Bistrița.

Comandele cu calea ferată se efectuează prompt. Prețul se rambursează, dacă nu se statorcesc altcum condițiile de literare.

Probe la cerere se trimit.

Societatea acționară de cărămidărie

207 17-20

în Bistrița (Besztercze)

Podagră și reumă

Durere de încheieturi, împunsături, dureri de spate și șele, dureri de mușchi, de picioare și încheieturi, amortire să vindecă mai repede și mai simplu prin „Unsoarea Gaultieria a lui Örkény”. Mii de epistole de mulțumită dovedesc, că nu există mijloc mai bun și fiecare, care l'a încercat odată, îl recomandă mai departe. Un tub 1-60 Cor, 3 tuburi franco 5 Cor. cu rambursă de comandat numai dela apotheca „la apostol” în Budapesta, Józsefkö út 64. Depou 100. 277 2-5

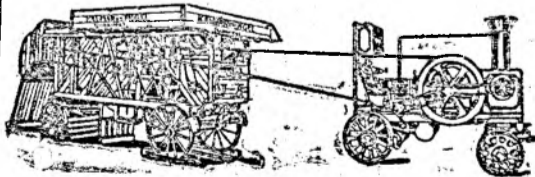
Distins cu neamărate prime-promiși și diplome de onoare.

Fabrica de motoare și de mașine

Kalmár și Engel

Budapesta V., Lipót-körut 22.

Își recomandă motoarele de benzin, locomobilele de benzin, precum și motoarele sale de gaz sugativ, cele mai simple și întocmite pentru mașine de îmblătit și pentru mănarea de mori, cari se pot vedea ori și când puse în mișcare în V. Lipót-körut 22.

Garanță deplină pentru îmblătit escelent!

302 Novitate singur esistentă! 6-20

Aceste motoare, au mers uniform, și în urma construcției lor foarte simplă să pot manua ușor și de cel mai neesperat om.

Listă de preț gratis și franco.

Prețuri ieftine de plătit în rate!!

Cele 15 zile ieftine!

În decursul timpului dela 1—15 Ianuarie c. vând toate ghetete de gumă cu prețuri foarte scăzute. Iubitorilor de ghetete de zăpadă le ofer ocazia a să putea probe de ieftin cu ghetete de zăpadă extra-tari. În galoși eu am introduși galoșii de „Kelsingborg“, de renume universal, mai departe fabricate americane și rusești. Să socotese ieftin și galoșii pentru copii.

Cu distinsă stimă 334 1—2

Aici să repară și ghetete de gumă.

IOAN GITSOHNER

conducătorul depozitului „Taru“ de ghetete.

„AURORA“

Intreprindere Română în New-York 204 — W. 14 th. st. —

Director: **Dr. E. Lucaciu.**

Fondată și încorporată conform legilor statului Illinois în anul 1909.

În toate afacerile referitoare la America, cereți deslușiri dela firma „Aurora“.

Banca Română „Aurora“. Dacă cineva dorește a trimite bani din America în țara veche, ori are bani de depunere să se întoarcă la banca română „Aurora“ din New-York 204 — W. 14 th. str.

Librăria „Aurora“ De doriți orice soi de cărți, de rugăciuni, de cetit, de învățat, cereți catalogul librăriei noastre care este cea mai mare și mai bogată librărie românească din America.

Dacă vreți să călătoriți ori în America, ori din America în țară, cereți deslușiri și cumpărați bilete de vapor dela întreprinderea „Aurora“ 204 — W. 14 th. str. New-York. Pe orice linie vă putem vinde bilet.

Dacă cumpărați dela noi bilet pe vapor veți primi adăpost în casa română de emigrare „Aurora“ 204 W. 14 th. str. care este singura întreprindere română încorporată după legile Statelor-Unite.

Toți Românii cari vin ori pleacă din America, ori sunt în America sunt rugați a informa biroul central „Aurora“ despre locul unde petrec ori unde s'ar muta cu locuința, ca să fie ținuți în evidență în registrele casei de emigrare și la toate împrejurările să se poată da deslușiri la aceia cari le-ar dori.

Dacă cineva dintre emigranți dorește să cumpere pământ în America să ceară deslușiri la întreprinderea „Aurora“.

98 84—84

Toate epistolele să se trimită la adresa: **Dr. E. LUCACIU, director**
204 — W. 14 th. str. New-York S. U. A. de N. —

Cine dorește răspuns este rugat a alătura o marcă de 80 fileri ori cinci cents.

Călindarul Poporului

pe 1910

A apărut mult prețuitul și iubitul

Călindarul Poporului pe 1910

cu cuprins bogat și interesant și cu frumoase ilustrații, și cu toate târgurile de țară din Ardeal și Bănat fără greșeli.

== Prețul 40 fl., și porto 5 fl. ==

Ludovic Ferencz,

croitor de bărbați,

Sibiu, str. Cisnădiei Nr. 12,

recomandă p. t. publicului

cele mai noue stoffe de iarnă

în mare asortiment

noutățile

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestminte precum: Sacko, Jaquete, și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardisiuri și „Raglam“, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverențelor confecționate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebita atențiune a On. domni preoți și teologi absolvenți.

În casuri de urgență confecționez un rind complet de haine în timp de 24 ore.

81 29—

Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articole de uniformă, după prescripțiile croitoria cea mai nouă.

Fii cu băgare de seamă

și nu neglija în dispoziții, ce-ți par trecătoare, pentru că de multeori acest e ascuud pericol grele. Când tușești, ești răgușit, introcnat, fără poftă de mâncare, te simți slab și abătut, asuzi noaptea sau observi simptomele acestea în faimile, nu întârzia și comandă imediat Sirupul din miere de tei a lui Orkény și oprește răspândirea boalei.

Sirupul de miere de tei a lui Orkény în trece conform nenumăratelor epistole de multă mită, toate mijloacele asemănătoare. Linștește tusa, disolvă tusa, îmbunătățește pofta de mâncare alungă asudatul de noaptea, e cel mai bun mijloc împotriva influenței, răcelii etc. În espozitia engl. a fost premiat cu medalia de aur. Sticlă de probă 3 cor., Sticlă mare 5 cor. și 8 sticle mari, franco 15 cor., cu rambursă numai prin

Farmacia „la apostol“ alui Orkény

Budapest, József körút 64, Depou 100.

278 B 5—12

Marca de scutire: „Anker“.

Liniment, Capsici comp.,

înlocuitor pentru

Anker-Pain-Expeller

este un leac de casă valorat de mult, care să folosește de mulți ani ca fricțiune sigură la podagră, reumatism și răceli.

Atenție. Din cauza imitațiilor de puțină valoare să fim precauți la cumpărare și să primim numai sticle originale în ștule cu marca de scutire „Anker“ și cu numele Richter. Cu prețul de 80 fl., C. 1-40 și Cor. 2— să capată aproape în toate farmaciile. Depozit principal la Iosif Török, farmacist în Budapesta.

Farmacia lui Dr. Richter la

:: „Leul de aur“ în Praga. ::

Șoseaua Elisabeta Nr. 5 nou.

Espediție zilnică. 242 18—26

Am onoare a face cunoscut onoratului public **depozitul meu de mărfuri:**

Secția I: Albituri pentru domni și doamne, gulere, manșete, cel mai bogat asortiment de cravate, de ciorapi și articli de legat, îndeosebi ciorapi pentru balet, cea mai bună calitate; 819 3-26
rufe de tricot, lână și bumbac.

Secția II: mai nainte M. Daniel: stofe de haine, barchente, flanele de tenis, perină și haine de pat, articli de blănărie.
Jolgiuri și șifoane, albituri pentru dame, coperitoare cusute, de vată, garnituri, fețe de masă și coperitoare de pat, cele mai bune corsete de fason, șaluri și năfram, stofe de dantelă și de perdele, covorașe înaintea patului și în casa și linoleu. Cele mai bune oxforduri pentru cămăși, materie pentru șorțe, vinete și albastre.

Mănuși glăce și de stofă escelente! Articli de blană și de stofă, cu prețuri reduse până la Crăciun.

Gustav Zimmermann, Piața-mare 1.

Să caută un morar,
care să conducă o moară cu motor de benzin.

A se adresa la 332 1-2

Nicolae Cucu, preot
Corbi, u. p. Alsó-Vist (Fogarasmegye).

Un învățacel

pentru compactorie, pe lângă susținerea întregă, să primește la **I. I. Kern, Sibiu,** strada Urezului Nr. 7. 326 2-2

Să dă în arândă

casele cu dreptul de licență pentru cărcimărit și la dorință dimpreună cu întreaga economie arândătorului, care constă din fână și arătură în mărime de peste 30 jugăre. De economie să țin toate uneltele trebuincioase. Doritorii binevoiască a să adresa la **Ioan Blotor** în Hașag, u. p. Ladamos. 325 2-3

De dat în arândă.

Am de dat în arândă o boltă mare cu tot aranjamentul și măsurile de lipsă, 2 chilii de locuit padimentate, sub ele pivniță; eulină de vară și iarnă, grajd pentru 8 vite, grănar cu pivniță sub el, coteț pentru porci, șopron pentru cară, toate închise cu pălan și toate aproape nouă; grădină pentru legume în mijlocul comunei, care e românească și se află în depărtare de 4 kilometri dela stațiunea căii ferate Miheș. Cine ar voi să le iee în arândă, să se informeze dea dreptul dela subșerisa, ori să vină în persoană. 317 3-3

ANA BOZAC,
în Mező-Velker, u. p. Mező-Méhes

Să caută un morar

care să poată conduce o moară de apă cu 3 petri. Postul este a se ocupa cu 1 Ianuarie 1910.

Michael Lang
Nagytaalmács

321 3-3

**Lemne de foc,
mărunte și leături**

în mic și cu vagonul să află la

Eduard Zimmermann
Bahngasse 14.

322 3-4

ECOURI

A apărut calendarul „Cumea ilustrată“. Nimeni n'a mai văzut atâta lux într'un calendar! Conține un text foarte bogat, afară de numeroase și splendide ilustrațiuni și suplimente. Mai oferă și diferite premii de valoare dintre cari: 1000 lei numerar, un ceas de aur, etc. Prețul L. 1-50. Editura Ig. Hertz, București. Depozit la librăria **W. Kraft,** Sibiu. 320 3-8

Grand Hotel „Ostbahnhof“

Budapesta, VII. Thököly-ut 18, Telefon 64-57. Vis-a-vis cu laturea de plecare a căii ferate de Ost, aranjat cu cel mai mare confort. Prețul odăilor dela Cor. 2-40 în sus, inclusive lumina electrică. Pentru domni ofițeri evartir transcenale. Oficiu postal și telegrafic în hotel. Comunicație electrică din toate părțile. Să capătă ieftin odăi lunare. Pensionat de rangul prim în hotel, dela 6-8 Cor. Incălzire centrală. 303 3-6

Proprietar **Hersch Samu**

Tipografia Poporului, Sibiu.

„AJUTORUL“

Societate pe acții în Șelca-mare

Avem onoare a aduce la cunoștință publică, că banca „Ajutorul“ cu sediul în Șelca-mare (Nagyselyk) în Piața Nr. 371 și-a început activitatea în 9 Noiembrie st. n. 1909 și se ocupă cu toate operațiunile de bancă sprijinind economia poporului nostru și prin întreprinderi de acest fel.

Banca „Ajutorul“ primește depuneri spre fructificare cu 5½%, iară mai mari și stabile dela Cor. 1000 în sus cu 6%. Depunerile corporațiunilor se primesc cu 6%. Depuneri și ridicări se pot face și pe cale postală cu cecuri. Darea după depuneri o plătește institutul separat.

Banca „Ajutorul“ e deschisă în toate zilele de lucru dela 8-12 oare a. m. și dela 2-5 p. m.

Rugând On. public de binevoitor sprijin, semnăm cu toată stima

305 5-10

Direcțiunea.

Precauție!
Orașele, comunele și privații

cari au lipsă de lumină albă ca soarele pentru iluminarea suficientă a locuințelor și stradelor în stațiuni balneare, în vile, hotele, restaurațiuni, grădini, fabrici etc. află la

**Intreprinderea „Brikettid“ de lumină strălucitoare
în Sibiu (Nagyszeben) strada Gușteriții Nr. 30.**

convingere îndestulitoare despre forța de lumină mare, intensivă a acestui sistem de iluminat fără pericol.

Instalarea aparatului, conform concesiunii din partea autorităților, e admisibilă în fiecare localitate cu 30-50 lumini; prin aceasta inovație s'a ajuns nu numai la o învingere însemnată asupra tuturor sistemelor de iluminat existente, ci acestui sistem special de iluminat, pentru că nu e periculos, să manipulează simplu și e ieftin, îi s'a recunoscut rangul prim. Prețurile, cum și informații detaiate și preliminar de spese pentru instalare să dau cu plăcere, comanda să primească și să eșecută prompt. Deschiderea în 15 Dec. 1909.

Intreprinderea „Brikettid“ de lumină strălucitoare a lui

ALBRECHT

313 4-6

O mare prăjitorie de cafea

și
moară de măcinat, mânăta cu forță electrică

în legătură cu prăvălia mea de articli de băcănie — dar ca secție specială — am înființat în Sibiu, Piața-mare Nr. 20, după cel mai nou și bun sistem și invit onor. public să binevoiască a le cerceta.

Totodată îmi iau voie a face cunoscut onoratelor econoame, că mai jos însemnatele

amestecuri de cafea

— prăjire aproape zilnică — să compun cu cunoștință de specialitate, așa că eu sunt în plăcuta poziție a furnisa nu numai calitativ cea mai escelentă cafea, ci și prin fixarea celor mai ieftine prețuri, îmi voi da silința a mulțumi pe deplin în toate privințele pe onor. mei mușterii.

Amestec	A. 1 kilo	Cor.	2-80
„	B. 1	„	3-20
„	C. 1	„	3-60
„	D. 1	„	4-
„	E. 1	„	4-40
„	F. 1	„	4-80

Prăjit deschis sau închis.

La dorință să macină proaspăt.

Mai departe am în depozit mare asortiment de cafea crudă (neprăjită) cu prețurile cele mai ieftine.

La comanda pe postă dela 3 kilo în sus — fie și soiuri deosebite — rebonific jumătate din porto

Cu distinsă stimă

Ludovic Fuchs

Piața-mara Nr. 20.

824 2-10

Salon de pălării de modă
August Gruber
 Sibiu
 Piața mare Nr. 19, etajul I.
 Deposit de confecțiune de pălării de modă de cele mai elegante și articli de modă de toate prețurile, și models originale vieneze și pariziene. 86 89—

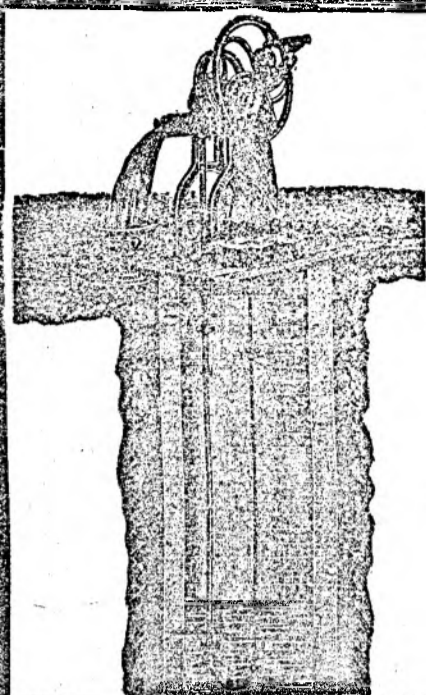
Volești să te însori?
 Suntem împuterniciți din partea mai multor dame (între cari unele cu copii nelegiuiți sau cu scăderi trupesti etc.), cu avere dela 5—500,000 cor. să le căutăm soți potriviți. Numai domni (și fără avere), cari au gânduri serioase și nu sunt împiedecați pentru o căsătorie grabnică să scrie pe adresa
L. Schlesinger
 BERLIN 18, Deutschland
 212 18—52

Cărți postale ilustrate cu
 Sport _____
 Flori _____
 Artistice _____
 Peisage _____
 Porturi populare _____
 și
 Ilustrate de Crăciun și Anul-nou
 în asortiment foarte bogat.
Tipografia Poporului
SIBIU
 Strada Măcelarilor Nr. 12.
 Revizătorii capătă rabat.

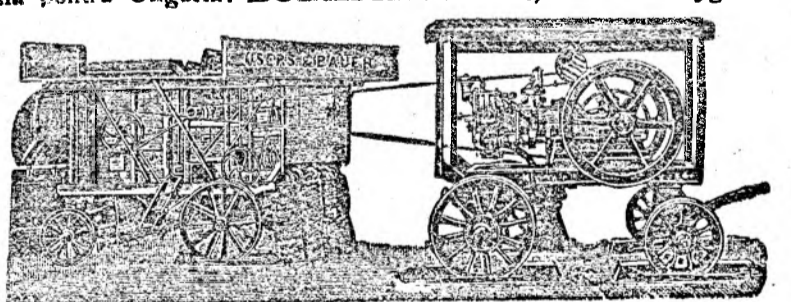
Câteva cuvinte asupra boalelor secrete.
 E trist, — dar în realitate adevărat că în vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea acelor oameni, a căror sânge și sucuri trupesti sunt atrofați și cari în urma ușurimei din tinerețe și prin deprinderi rele și-au sdruincinat sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprema ca acestei stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cineva care să dea tinerimei deslușiri binevoitoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexuală, — trebuie să fie cineva căruia oamenii să-i încredințeze fără teamă, fără sfială și cu încredere năcazurile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă a destăinui aceste năcazuri ori și cui, ci trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștient, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și știe a ajuta și morburilor ce deja eventual există atunci apoi va înceta existența boalelor secrete.
 De o chemare atât de măreață și pentru acest scop e institutul renumit în toată țara și D-rului PALOCZ, medic de spital, specialist, (Budapesta VII, Rákóczi-ut. 10), unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește ori-cine (atât bărbații cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale, unde sângele și sucurile trupesti ale bolnavului să curăță, nervii i-se întăresc, tot organismul i-se eliberează de materiile de boală, chinurile sufletești i-se liniștesc.
 Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr. PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și radical cu metoda sa proprie de vindecare chiar și cazurile cele mai neglece, ranele sifilitice, boalele de țevă, beșică, nervi și șira spinării, înepăturile de confuzie a minții, urmările onaniei și ale sifilisului, erecțiunile de spaimă, slăbirea puterii bărbătești (impotența), vătămurile, boalele de sânge de piele și toate boalele organelor sexuale femești. Pentru femei e sală de așteptare separată și șire separată. În cazace privește cura, depărtarea nu este piedecă, căci dacă cineva, din ori ce cauză n'ar putea veni în persoană, atunci cu plăcere i se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă și de ajuns a se aștepta numai zarca de răspuns.) Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, ori în dorință să retrimiți ficărui. Institutul se îngrijește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând dela 10 ore a. m. și până la 6 ore p. m. (Dumineca până la 12 ore a. m.) Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist, Budapest VII. Rákóczi-ut. 10. 80 53—

Pompă catenară-rapid
 — pentru fantâni —
 cu globuri de gumi, patent.
 A nu să confunda cu alte sisteme.
 Prestațiune stabilă:
 a pompei simple cam 5000 litro
 a pompei duple " 10,000 "
 Reprezentanța la: 28 47—52
Carol F. Jickeli, Sibiu și Alba-Iulia.
 Pumpe totdeauna în depozit.
 Descrieri și prețuri la dorință.

Institut indigen. — Banca de asigurare
„TRANSILVANIA“
 din Sibiu o o întemeiată la anul 1868
 în Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii), asigurază în cele mai avantajoase condiții: 21 49—52
 — contra pericolului de incendiu și esplosiune, —
 edificii de ori-ce fel, mobile mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.
 — asupra vieții omului —
 în toate combinațiile, capitale pentru esul morții și cu termin fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.
 Asigurări populare fără cercetare medicală.
 — Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului. —
 Valori asigurate contra incendiului: 55,316.412 coroane. Capitale asigurate asupra vieții: 9,382.454 coroane
 Dela întemeiere institutul a solvit:
 pentru despăg. de incendii 4,484.278,83 c. pentru capitale asig. pe viață 4,028.118.12 c.
 Oferte și ori-ce informațiuni să pot primi dela:
 Direcțiunea în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 etajul I., curtea I., și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița și Cluj, precum și dela subagenții din toate comunele mai mari.

Osers și Bauer fabrică specială pentru
 construcțiunea de motoare.
 VIENA XX., Dresdnerstrasse 81-83/a.
 Filială pentru Ungaria: BUDAPESTA VI., Podmaniczkygassa 18.

Locomobile cu benzin
 Fabricate recunoscute de clasa primă. Garnituri complete de îmblătit.
 Motoare cu benzin. Motoare cu gaz sugativ.
 Forța de mânăre cea mai ieftină din prezent (2—3 fileri spese de mânăre). Preste 1000 aranjamente în mânăre. Condiții de plată favorabile. Preliminare de spese gratis și franco.
 În timpul din urmă am furnizat garnituri de îmblătit între alt-le următoarelor firme:
 Schlosser Ioan, Sas-Vesceș, 8 HP aranj. de îmblătit. Pop Antonie, Bucerdea-vinoasă-ungurească I. Alba Iulia 8 HP aranj. de îmblătit. Nicolae Băcilă, Nucet, I. Sibiu, 10 HP aranj. de îmblătit. Faff Mihály Felső-Bajon, 4 HP aranj. de îmblătit. Nuszbaum Aron, Bethlen-Sz.-Miklós 4 HP aranj. de îmblătit. Doczy, Csikszereda, 10 HP aranj. de îmblătit. 82 40—

RECLAMA

permanentă, cu scop și practică este sufletul, factorul dător de viață pentru ori-ce fabrică, întreprindere comercială, industrială și de negoț. Cum, unde și când se poate insera mai cu efect, mai bine și mai ieftin se poate afla în

Espediția de anunțuri

Iuliu Leopold

Budăpesta, VII., Erzsébet-körút 54,

unde se mijlocește cu conștiințioasă, punctualitate și ieftin publicarea inseratelor și reclamelor în toate foile și călindarele din Budapesta, provincă și străinătate. Planuri și prelim. de spese gratis.

NOXIN

Cea mai bună
Cremă
pentru ghete.

Cu patent
Chelle.

Să capătă în toate prăvăliile mai mari
The „NOXIN“ Co.
Budapesta VI.: 318 2-20
Gebrüder Hochsinger.

Viță altoite de vie

în sortare conștiințioasă, recunoscută în țara întreagă

Port-altoi americani

deplin dezvoltate și crescute în teren deluros,

Vițe nobile europene,

în cele mai bune soiuri de vin și de filigorii și pentru struguri de masă

Pădureși de acății și glediei

liferează cu prețuri moderate

Pepiniera primă ardeleană alui

Mihail Ambrosi

în Mediaș (Medgyes Nagyküküllőmegye).

Prietinul viierului 254 12-

catalog al soiurilor și pretcurant împreună cu instrucțiune populară și practică pentru plantarea viilor să trimită la cerere ori și cui gratis și franco.

„RACOTANA“

Institut de credit și economii societate pe acții.

Centrala: **Selca-mare** casa proprie. Filială: **Ellsabetopol**

Giro-Conto Oesterr.-Ung. Bank.

Postsparcassa ung. Co. Nr. 22113. Clearing.

intemeiată la anul 1893.

Capital social Cor. 200,000.—

Fonduri (de rezervă, binefaceri, cultural, și de pensiune) „ 61,089.26

Depuneri spre fructificare „ 403,297.—

Primește depuneri spre fructificare până la Cor. 1000 cu 5%, de la Cor. 1000—10,000 cu 5 1/2, iar de la 10,000 în sus și de la corporațiuni cu 6%, plătește și darea.

Escomptează cambii cu cel puțin două subserieri.

Dă împrumuturi pe cambii cu și fără acoperire ipototecare cu 7—8%.

Ore oficioase în toată ziua înainte de amezai de la 8—12, după amezai de la 2—4 ore.

304 5-6

Direcțiunea.

Am onoare de a aduce la cunoștința preșonoratului public călător, că necrușând nici o oboseală precum și cheltuială am renovat hotelul, restaurantul și cafeneasa condusa de mine de 10 ani sub firma

„Hotel MIHAIU“

Strada Turnului (Saggasse) Nr. 11,

adaptându-lă conform cerințelor timpului și comodității onor. public călător.

Odăi confortabile și curate incl. luminat și serviciu dela cor. 1.60 în sus.

Odale de scaldă

Cafenea și restaurant de mână primă în casă. **Culină** escelentă, prețuri ieftine și serviciu atent. — **Bere proaspătă** și anume sibiană de Habermann, bere neagră de trei stejari și bere Dacher de Steinbruch, precum și **viuuri curate și naturale** de butoi sau butelii.

Mulțumind pentru încrederea dovedită față de mine și până acuma în o măsură atât de mare, rog a mi-o păstra-o, onorându-mă și pe viitor și semnez

Sibiu, 1909, Septembrie.

cu stimă

IOAN MIHAIU

hotelier și propriet.

247 18

Aulec

Afurisita de tusa
mă inneacă.

La tusa, răgușală și întrocinare ajută
sigur și repede

Pastilele de piept ale lui Egger

au un gust admirabil și nu strică pofta de mâncare.

Un carton 1 eor. și 2 cor.
Carton de probă 50 fl.

Depoul central:
farmacia „La palatin“
Budapest, VI., Váci körut 17.

Trătăseală!

Pastilele lui Egger
mă scăpară iute.

În Sibiu să poate căpăta la Guido Fabritius, Carol Morscher, Carol Müller, E. Rummier, Karl Fissel, August Teutsch.
În Săbeș la Wilhelm Lederhiger și Ludvig Binder. 240 14-26

De azi până în 31 Decembrie

Mare vânzare de Crăciun

cu prețuri reduse și real ieftine.

Mare asortiment în stofe pentru dame, barchente, covoare, perdele, blănuri, manșoane și coliere, jolgiuri, șifoane, garnituri de masă și de pat.

Șorțe pentru dame și copii
de toate soiurile

Batiste

în asortiment bogat, de la 1 Cor. în sus per duzină.

Bluse de dame, rochii, jupoane și vestminte-reform.

Mănuși, cravate, hăinițe pentru băiași, ciorapi de lână, ciorapi, albături pentru dame, ștergare, brăie, corsete, umbrele, plapome, șaluri de teatru și de iarnă, năframe de învăluit și lucrări de mână gata.

Mătăsă-Lousin în toate culorile 65 cr.

ABR. SCHLESINGER,
Strada Urezului Nr. 7.

de recomandat pentru fiecare a le privi.

327 2-2